

- ⊕ **Cultura popular:** Fira Mediterrània a Manresa
- ⊕ **Exposicions:** Jean Dubuffet a l'Ivam
- ⊕ **Art i museus:** TastArt a Porreres

ENTREVISTA MANEL TOMÀS PARE GERMINAL TOMÀS DETINGUTS 23-S

‘Em controlen el telèfon, als familiars també ens criminalitzen’

ENTREVISTA ROSARIO PALOMINO #NOEMCANVÏISLALLENGUA

‘Vargas Llosa és la conseqüència del colonialisme’

L'ARAVOT La Marxa de la Llibertat: el precedent de la resposta a la sentència

Avui, 12 d'octubre de 2019, **Jordi Cuixart** i **Jordi Sànchez** fa 726 dies que són a la presó, **Oriol Junqueras** i **Joaquim Forn** 709 **Carme Forcadell**, **Dolors Bassa**, **Raül Romeva**, **Josep Rull** i **Jordi Turull** 599 i **Xavier Duch**, **Ferran Jolis**, **Eduard Garzón**, **Xavier Buigas**, **Germinal Tomàs**, **Alexis Codina** i **Jordi Ros** en fa 16

FRONTERES I PERIFÈRIES

MERCÈ IBARZ

FOTOGRAFIA: MERCÈ IBARZ

***Dos escriptors europeus
cavadors del passat,
catàrtics del paisatge i les
seves històries enterrades***

El paisatge, la forma física del món visible, amb arbres i sense, persones i sense, cases i sense, màquines i sense, parla, és escriptura i es pot llegir, sentir, escoltar. De ruta a casa, la natal, ens aturem a mig camí, a la Panadella, un ritu de pas que s'ha de fer cada volta que hi anem i en tornem. I cada volta faré la foto, les fotos, de la benzinera primer, de l'horitzó de la carretera vella de Lleida després. L'oest, el *far west*, en diuen els amics, i ric pensant en els que ho diuen sense haver vist mai els malls monegrins, les parets pelades verticals, ni el mur de Fraga ni les cares que el temps escultor hi ha dibuixat. Un dia el cel és límpid i quiet, sense cap núvol, i l'altre la boira domina la frontera, els límits, l'encreuament dels paisatges i les formes de vida que representen i que es poden llegir i sentir. La benzinera per la banda de la carretera vella és fotogènica. El lloc on s'està és el de segles, la frontera i la perifèria de maneres de bregar amb la naturalesa primer i amb la seva humanització després, humana, massa humana, tocada de la mà humana tant com ha pogut i més. Però les fotos sempre fan pensar en les dels fotògrafs europeus per terres nord-americanes, és gairebé inevitable. Com ho és per a mi enviar una salutació a Peter Handke, pel seu sentit del paisatge penetrant, cavadors. Imatges des de l'interior dels límits, sense gaires complaences que no

De Peter Handke les traduccions s'han anat fent escadusseres des dels vuitanta i per això és bona notícia el Nobel, ara en vindran més

Els vincles de Handke amb el paisatge castellà són grans, forts, intensos, místics. Com ho haurien pogut ser els de les terres de Ponent per a un altre bon escriptor, el sud-africà J. M. Coetzee

siguin les supremes: no som aquí per a no-res, més aviat hi som per a escoltar què ens diu el paisatge. Entre altres coses.

De Peter Handke les traduccions s'han anat fent escadusseres des dels vuitanta i per això és bona notícia el Nobel, ara en vindran més. De les més antigues que teníem, a veure qui se'n fa càrrec avui que antic vol dir per a un llibre més de dos anys. Un llibre dura més que una persona però quan just comença a parlar i a treure les dents de llet se l'engega a pastar, i no és cap paròdia: els exemplars són triturats i convertits de nou en pasta de paper. Carme Serrallonga va traduir el 1988 tres peces de la seva dramaturgia i com que són editades per l'Institut del Teatre potser són més fàcils de recuperar: *Insults al públic*, *Autoacusació* i *Pronòstic*. Títols eloqüents, profètics. Quan La Magrana era una veritable editorial, van aparèixer *Tarda d'un escriptor* i *L'absència*, el mateix any (1991), gairebé incunables. Després la guerra de Iugoslàvia, en què Handke va ser una veu alertadora que encara no hem escoltat prou, el va relegar.

Qui ara fa brometa del 'políticament correcte' i el que anomena la seva 'dictadura', diria que, els més vells, els que podien, no en van dir ni piu, a favor de Handke, llavors. Per sort el purgatori editorial handkià es va acabar fa cinc anys aquí. Tenim *La gran caiguda* (Raig Verd, 2014), en traducció de Marta Pera Cucurell, que també ha traduït el *Poema a la durada* (Eumo - Jardins de Samarcanda, 2015). El Nobel 2019 li ha estat concedit per 'un treball influent que amb geni lingüístic ha explorat la perifèria i la singularitat de l'experiència humana'. Els acadèmics no ho afirmen en present -'explora'-, sinó en temps perfet -'ha explorat'-, com si confessessin entre dents que l'hi havien d'haver donat abans. Confio que no vulguin dir que Handke està malalt, amb un peu a la tomba i que no se n'espera res més.

Els vincles de Handke amb el paisatge castellà són grans, forts, intensos, místics. Com ho haurien pogut ser els de

Per a Handke, Joan de la Creu i Teresa de Jesús, Cervantes i Machado, i la filòsofa María Zambrano són referències cabdals

Olga Tokarczuk és la Nobel del 2018 concedit aquesta setmana després del sidral misogin que es va cloure l'any passat per l'expeditiva via de purgació de no atorgar el premi

les terres de Ponent –les Garrigues, l'Urgell– per a un altre bon escriptor, el sud-africà J. M. Coetzee, també premiat amb el mateix guardó, que, llàstima, no s'hi va decidir, a instal·lar-s'hi i passar-hi temporades. L'home buscava llocs quan va resoldre deixar de viure a la nova Sud-àfrica (viu a Austràlia, viatja sovint a l'Argentina) i les terres que la Panadella limita i en fa frontissa li van recordar molt els paisatges nats, els que retrata a *Esperant els bàrbars* (traducció de Xavier Rello Andreu, Edhasa, 1988). Per a Handke, Joan de la Creu i Teresa de Jesús, Cervantes i Machado, i la filòsofa María Zambrano són referències cabdals de la seva exploració humana i històrica, del que carall ha estat i és Europa i pugui ser després de les guerres del XX. Veure en aquest sentit *La noche del Morava* (traducció d'Eustaquio Barjau, Alianza 2006), versió original del 2004, una immersió catàrtica en el paisatge sorità.

No he llegit res d'Olga Tokarczuk. L'han premiada per 'una imaginació narrativa que amb passió enciclopèdica representa la cruïlla de fronteres (*boundaries*) com a forma de vida'. Hauré de buscar *Un lloc anomenat Antany* (traducció d'Anna Rubió i Jerzy Sławomirski, Proa 2001). 'Representa', afirmen els acadèmics: en present. Una obra en marxa, engegada el 1989, any per sempre de la caiguda del Mur de Berlín, prolífica, molt atenta també, com Handke, a la naturalesa. És la Nobel del 2018 concedit aquesta setmana després del sidral misogin que es va cloure l'any passat per l'expeditiva via de purgació de no atorgar el premi. Espero que aquesta llufa no l'acompanyi sempre, que no repeteixin cada volta que parlin d'ella això i allò dels acadèmics suecs. Pel que en lleigeixo ho podrà tanmateix suportar, és una dona tímida de caràcter resolut i una autora d'envergadura que ha resistit una campanya d'odi a Polònia el 2014 per *Els llibres de Jacob*. He llegit en paraules d'una bona amiga seva que és una mística. Un bon tàndem, doncs. Dos escriptors europeus cavadors de la història, les persones, els llocs, i de tota cosa minúscula.

DEU DITES MAL DITES

Una breu llista de refranys que sovint no sabem com dir en català
· Us n'oferim també la traducció al castellà i el francès i dites sinònimes

JORDI BADIA

La setmana passada una amiga em va demanar com es deia en català 'Lo bueno se hace esperar'. Després de barrinar-hi una mica, vaig haver de confessar que no ho sabia, però per sortir del pas li vaig recomanar 'Les coses bones es fan esperar'. A casa, amb calma, ho vaig mirar i... no apareixia a cap diccionari. Pensant-hi, vaig observar que això també passava a l'inrevés. Per comprovar-ho, vaig fer una petita enquesta entre veïns d'origen castellanoparlant: com traduirien 'Qui no té un all té una ceba'? I no em va saber respondre ningú.

Això vol dir que en aquest camp dels refranys, proverbis, dites –que s'anomena 'paremiologia'– cada llengua fa sa guerra. I el cas és que en català moltes dites es van perdent perquè les llengües dominants les han anades suplantant.

En aquest rebost inacabable que és el nostre refranyer, avui hi farem un petit tast: veurem deu dites d'aquelles que de vegades no sabem com dir i que ens surten en castellà o en francès –depèn d'on visquem. Per això, de cada una, us en donarem la traducció a aquestes dues llengües. I hi afegirem encara refranys sinònims, perquè una mateixa idea es pot expressar amb més d'un.

Som-hi.

Els testos s'assemblen a les olles (del mig o de les vores)

Un refrany molt bonic, de quan els atuellers eren de terrissa i la gent sabia que un test és un bocí de terrissa trencat. Vol dir que cadascú té coses que delaten d'on ve, és a dir, dels pares. El comportament, els gusts, les afinitats, el talent o el vici també es poden heretar.

Hi ha moltíssimes dites sinònimes d'aquesta: De pare músic, fill ballador; Què fan els infants? Allò que veuen a fer als grans; El fill de la gata, rates mata; De bon ou, bon pollet; De mal cep, mal serment...

En castellà diuen *De tal palo, tal astilla*. I en francès, *On reconnaît l'arbre à ses fruits*.

El sabater, el més mal calçat

Adient per als qui es dediquen a fer activitats o a donar consells que després no practiquen a la vida personal: un metge que fuma com un carreter, una jutgessa corrupta, el cuiner d'un restaurant que no vol tocar ni una olla a casa...

De sinònims i variants, hi ha, per exemple, aquests: A cal sabater, sabates de paper; A casa del ferrer és de fusta el ganivet; Cap sabater no calça bé; Els fills del sabater van descalços.

En castellà diuen *En casa del herrero, cuchillo de palo*. I en francès, *Les cordonniers sont toujours les plus mal chaussés*.

El llegir fa perdre l'escriure

Una lliçó per a recordar: aquell qui vol fer moltes coses, al final no en fa cap

de bé. S'aplica tant als pluriocupats com als massa ambiciosos o cobdiciosos.

Hi ha dites que tenen aquest missatge, o molt semblant, com ara: Qui tot ho vol, tot ho perd, Moltes coses començades, tantes altres no acabades; Molts oficis, pocs beneficis; Home de molts oficis, mestre de res; L'home de poc seny, molt abasta i poc estreny.

En castellà és *Quien mucho abarca, poco aprieta*. I en francès, *Qui trop embrasse, mal étreint*.

Brams d'ase no arriben al cel

Heus ací una dita protectora: ens hem d'allunyar dels qui pretenen ferir-nos amb les paraules. Molt adient per als temps actuals, amb tanta paraula ofensiva i forassenyada, als parlaments i a les xarxes.

Variants i refranys semblants són: Brams d'ase no pugen al cel; A mi com si em dius Llúcia; Fa un vent que no deixa sentir res...

En castellà és *A palabras necias, oídos sordos*. I en francès, *À folle demande, demande point de réponse*.

Tants caps, tants barrets

Un consell per a fer entendre que hem de viure i deixar viure, respectar la llibertat d'altri, en lloc de criticar-ho tot.

També es diu: Cadascú per allà on l'enfila; Tants d'homes, tants de papers.

‘Brams d’ase no arriben al cel’. PIXABAY

En castellà és *Cada loco con su tema*. En francès, *À chaque fou, sa marotte*.

De desagraïts, l’infern n’és ple

Aquesta dita, un xic pessimista, no ha pas de menester gaire explicació: per més que dediquis esforços a fer favors, els altres no sempre te’n senten grat.

Dites sinònimes, encara més pessimistes: Crieu fills, crieu porcs; De fer bé, mal en pervé; De malagraïts, el món n’és ple; Qui més hi fa, més hi perd.

En castellà es diu *Cría cuervos y te sacaran los ojos*. I en francès, *Nourris un corbeau, il te crèvera les yeux*.

A sants i a minyons no els prometis que no els dons

Un refrany per a recordar que hem de complir la paraula, la promesa feta. S’hi barreja la religió (la prometença als sants) i l’educació (la coherència amb els nostres infants).

També podem dir: Allò que és promès ha de ser atès; Qui promet ho deu; Paraula donada, paraula sagrada. I afegim-hi

encara aquesta facècia sexual: Qui més promet? El carall quan està dret. I quan torna a estar pla ben poca cosa et vol donar.

En castellà, en diuen *Lo prometido es deuda*. I en francès, *Chose promise, chose due*.

Qui la fa la paga

Si fem coses que no hem de fer acabarem malament, ens ensenya aquesta dita. Com l’anterior, no pot amagar que neix de la moral cristiana.

Hi ha moltíssims refranys que expressen aquest mateix significat: Cadascú és fill de les seves obres; El pecat fa forat; Tal faràs, tal trobaràs; Qui dóna merda rep pets; Qui no va per bon camí que no esperi bona fi; Viure mal i acabar bé no pot ser...

En castellà es diu *Quien mal anda mal acaba*. I en francès, *Telle vie, telle fin*.

Qui no té tall rosega els ossos

Una manera d’explicar la resignació, és a dir, que quan no podem obtenir alguna cosa ens hem de conformar amb una alternativa.

També ho podem dir així: Qui no pot segar espigola; Qui no pot llaurar amb bous ha de llaurar amb vaques.

En castellà es diu: *A falta de pan, buenas son tortas*. I en francès, *Faute de grives, on mange des merles*.

Qui mal fa, mal pensa

És un refrany molt clar i molt cert, que ens diu que sovint quan sospitem ens delatem, sobretot perquè pensem que els altres actuen com nosaltres.

Hi ha més dites amb aquest significat: La mula guita de tothom sospita; Amb el seu mal vol saber el dels altres; El lladre sempre té por de ser robat.

En castellà diuen *Piensa el ladrón que todos son de su condición*. I en francès, *Il mesure les autres à son aune*.

Em sap greu, però avui ho hem de deixar ací. Ah! Si mai us trobeu encallats en una dita d’aquelles que no hi ha manera que us surti en català, envieu-nos un correu i expliqueu-nos-ho. Així un altre dia podrem fer la segona tria, d’acord?

LA SENTÈNCIA JA HA ESTAT DICTADA

PERE MARTÍ

El tribunal que jutja els presos polítics. EFE

Qualsevol condemna serà injusta, desproporcionada, inacceptable, perquè la seva intenció no és fer justícia, sinó castigar una idea *** El govern espanyol desbloqueja 1423 milions d'euros per al País Valencià, les Illes i el Principat *** Mallorca farà cinc concentracions simultànies quan surti la sentència

TEMA DEL DIA

Absolució. Si no hi ha cap canvi de darrera hora, dilluns, el Tribunal Suprem farà pública la sentència contra els dirigents independentistes per haver organitzat un referèndum. La sentència hauria de ser absolutòria, perquè convocar un referèndum a Espanya no és delictiu, però ja sabem que no serà així. És molt probable que siguin condemnats a més anys de presó dels dos que ja han passat injustament. Els dirigents independentistes estan condemnats des del dia que van decidir de lliurar-se a la justícia espanyola. Tot el procés judicial ha estat una anomalia democràtica, construït sobre una realitat falsa d'una violència que no va existir mai i va culminar en un judici ple d'irregularitats,

en què les autoritats de l'estat espanyol i els cossos de policia van mentir sense escrúpols.

La sentència és escrita des del primer dia, perquè Espanya els considera culpables de ser independentistes. La sentència no fixarà penes per delictes sinó que busca castigar idees. És veritat que no tots els independentistes són a la presó, com diuen els equidistants, entre més coses perquè no hi caben, no pas per falta de ganes d'alguns. Però sí que la instrucció, el judici i la sentència vol convertir-se en un escarment perquè l'independentisme no ho torni a intentar mai més. Des del punt de vista polític, és igual si finalment és rebel·lió, sedició o malversació. No és un problema de tipus penal,

Qualsevol condemna serà injusta, desproporcionada, dura, inacceptable, perquè la seva intenció no és fer justícia, sinó castigar una idea

Si res perjudica l'economia catalana és el drenatge fiscal crònic que comporta la seva pertinença a Espanya

sinó de drets, de democràcia. Qualsevol condemna serà injusta, desproporcionada, dura, inacceptable, perquè la seva intenció no és fer justícia, sinó castigar una idea.

Aquests dos anys han servit per a demostrar que Espanya té un problema de democràcia. Ho han dit els organismes internacionals més prestigiosos, des de l'ONU fins a Amnistia Internacional, i si la Unió Europea ha callat és pel xantatge que li ha fet l'estat espanyol. La Unió Europea també calla sobre el genocidi kurd pel xantatge de Turquia. El mètode és el mateix. La raó d'estat per damunt de la democràcia i els drets humans. Des del 2017, no hi ha hagut per part dels diferents governs espanyols cap proposta política per a solucionar el conflicte, s'ha mantingut la judicialització i la repressió no s'ha aturat.

Aquestes darreres setmanes, a Catalunya hi ha hagut una nova ofensiva repressiva destinada a criminalitzar l'independen-

tisme, vinculant-lo novament a una violència inexistente, amb l'objectiu de desactivar les protestes que provocarà la sentència. Les amenaces dels uniformats i una nova operació policial per a intimidar fan preveure la intenció de limitar el dret de manifestació propi de qualsevol democràcia. Cometen els mateixos errors del 2017, amb arguments similars, però alguns molt rovellats. Els mateixos que van promoure la fugida d'empreses a Madrid demanen ara que les protestes no perjudiquin l'economia catalana. Després de dècades d'espoliació fiscal, la petició és cinisme pur. Si res perjudica l'economia catalana és el drenatge fiscal crònic que comporta la seva pertinença a Espanya.

La setmana que ve és clau per al futur de Catalunya. El procés va començar amb una sentència, la de l'estatut, que va convertir el catalanisme majoritari en sobiranista i va enterrar l'autonomisme. Caldrà veure quins efectes polítics tindrà aquesta segona sentència. Però d'entrada, ja és clar que no servirà per a enterrar el conflicte, sinó per perpetuar-lo o augmentar-lo. Dependrà de la gent, com sempre, que és qui encapçarà la resposta.

MÉS QÜESTIONS

El govern espanyol desbloca 1.423 milions d'euros per al País Valencià, les Illes i el Principat. El govern espanyol ha aprovat el lliurament de 1.423 milions d'euros del finançament per a les Illes, el País Valencià i el Principat corresponents a l'actualització de les bestretes d'impostos. Ho ha anunciat la ministra d'Hisenda espanyola, María Jesús Montero, una volta l'executiu ha obtingut l'aval de l'advocacia de l'estat i després de l'anunci del president espanyol en funcions, Pedro Sánchez, durant un acte electoral a València. Segons fonts del Ministeri d'Hisenda, al Principat li corresponen 875 milions, malgrat que la Generalitat reclama una xifra superior, 1.300 milions. D'altra banda, també han aprovat de lliurar 10.000 milions d'euros de la liquidació del finançament del 2018,

la qual cosa eleva la xifra a 2.256 milions d'euros. El País Valencià rebrà un total de 460,43 milions en concepte de bestretes. Això permetrà de fer efectius els pagaments de factures de les àrees de sanitat, dependència, educació i polítiques d'igualtat, totes considerades pilars bàsics de l'estat del benestar, segons que ha avançat el conseller d'Hisenda, Vicent Soler. El president de la Generalitat, Ximo Puig, va demanar ahir des de Brussel·les un calendari fix de les bestretes que deriva el govern espanyol perquè les aportacions no depenguin de l'executiu. Per la seva banda, les Illes rebran 101,6 milions.

Els afectats per la gota freda ja poden demanar els ajuts de la Generalitat per al lloguer d'habitatges. Ja es poden sol·licitar els ajuts urgents per al lloguer d'habitatges als municipis afectats per la gota freda de setembre al Baix Segura. El termini de presentació de sol·licituds serà de 15 dies hàbils comptats a partir del 10 d'octubre, segons un comunicat de la Generalitat. Els ajuts pel temporal de pluges que va afectar el sud del país entre l'11 i el 14 de setembre van ser decretats d'urgència en el ple del Consell del passat 4 d'octubre. L'import global màxim dels ajuts a concedir derivats del decret ascendeix a 500.000 euros amb fons propis de la Generalitat i només es podrà presentar una sol·licitud d'ajut per habitatge. La documentació s'haurà de presentar a les Oficines de Coordinació de la Postemergència habilitades per la Generalitat o, si escau, a les oficines habilitades per la Generalitat als ajuntaments, preferentment a la localitat on hi ha l'habitatge habitual, és a dir, el domicili de residència efectiva, continuada i permanent de la unitat familiar o de convivència. Aquestes subvencions es concedeixen de manera directa per raons d'interès econòmic, social i humanitari. El govern espanyol destina 8 milions d'euros a les Illes per la crisi de Thomas Cook. El govern espanyol ha aprovat el pla de xoc anunciat la setmana passada per a fer front a la crisi oberta amb la fallida de Thomas Cook. Ho ha fet amb

‘La revolución mexicana aclama la reanudación de relaciones con la URSS’, 1942. FUNDACIÓ JOSEP RENAU

un reial decret llei que haurà de ser convalidat per la diputació permanent del congrés espanyol. La vice-presidenta espanyola, Carmen Calvo, ha explicat que la resposta de l’administració és pensada per pal·liar els efectes en les empreses i els treballadors a tot l’estat espanyol, amb especial atenció als dos arxipèlags. En aquest sentit, ha anunciat una subvenció directa de 8 milions d’euros per a les Illes. Calvo ha confirmat també l’autorització d’una mesura amb què els hotelers de les Illes deixaran de pagar el 50% de la Seguretat Social dels fixos discontinus els mesos d’octubre i desembre. Només les d’aquest mes els representaran un estalvi de 4 milions d’euros. A més d’iniciatives de promoció i per a millorar la connectivitat, s’ha aprovat la línia de finançament de 200 milions d’euros a través de l’Institut de Crèdit Oficial, i es posaran a disposició de

les empreses 500 milions d’euros més, amb càrrec al Fons Financer de l’estat espanyol.

Mallorca farà cinc concentracions simultànies quan surti la sentència. A Mallorca també es preparen mobilitzacions per a respondre a la sentència del Tribunal Suprem espanyol contra els dirigents independentistes. Ahir se’n va començar a fer difusió per les xarxes socials i WhatsApp. Es preveu que les concentracions es facin a les vuit del vespre del dia que es faci pública la sentència i s’han convocat a la plaça de Cort de Palma, davant l’Ajuntament d’Inca, a la plaça de la Bassa de Manacor, davant el teatre de Llubi i davant l’Ajuntament de Felanitx. No és la primera vegada que Mallorca s’organitza per respondre al retrocés de drets democràtics. Cal recordar que quan van detenir els polítics

i dirigents de moviments socials, ja va mostrar el seu rebuig als fets.

LA XIFRA

Set funcionaris nous entraran a formar part del cos penitenciari andorrà enguany, segons que ha informat el director adjunt del centre, Ismael Alarcón, durant l’acte de celebració de la Mare de Déu del Remei. Amb aquestes noves incorporacions, que es preveu que acabin la formació el mes de novembre, el centre penitenciari de la Comella comptarà amb un total de 60 carcellers.

TAL DIA COM AVUI

L’11 d’octubre de 1982, es mor a València el pintor i cartellista Josep Renau, que durant la guerra del 36-39 va ser director general d’art de la II república espanyola i va salvar tota l’obra pictòrica del Museu del Prado transportant-la a València.

MANEL TOMÀS

‘Em controlen el telèfon, als familiars també ens criminalitzen’

Entrevista al pare de Germinal Tomàs, un dels membres dels CDR empresonats

ADIVA KOENIGSBERG

ODEI A.-ETXEARTE

Manel Tomàs (Santa Coloma de Gramenet, 1950) és el pare d'un dels set presos independentistes dels CDR, Germinal Tomàs Aubeso. L'empresonament ha colpit el moviment veïnal i associatiu de Santa Coloma de Gramenet perquè en Germinal, que viu a Mollet del Vallès,

és fill d'una família molt implicada en el teixit associatiu de la ciutat. Prova d'això és que la sala de lectura de la biblioteca de can Peixauet (al seu barri, el Raval) porta el nom de la seva mare, Mar Aubeso, que es va morir el 2016. Fa poques setmanes, Manel Tomàs hi va organitzar una exposició per a difondre la història

de molts altres veïns que, com la seva dona, havien col·laborat a millorar el barri. També es dedica a arxivar-ne la història, amb 80.000 documents escanats. Tomàs s'emociona quan parla de l'escalf que ha rebut de la gent, i quan explica qui és el seu fill, empresonat sota el règim FIES 3, cosa que implica que li

Ha de trucar ell, i no truca i no sé què passa, si és que no el deixen

Hi ha hagut suport de la CUP. De la resta de partits, no

restringeixin els drets com a pres i que li intervenen totes les comunicacions orals i escrites. L'endemà de fer l'entrevista, la família sabrà que en Germinal no està en aïllament. L'entrevistem a la Fàbrica, un restaurant i bar cooperatiu colomenc, acompanyats d'un advocat d'Alerta Solidària.

—Com vau saber que havien detingut en Germinal?

—Dilluns mateix, cap a les onze del matí, em van trucar per telèfon: havien entrat els guàrdies civils a casa i se l'havien emportat. Jo era a Mèrida, a Extremadura. Vaig empaquetar les coses cap a Barcelona. Quan era a cinquanta o setanta quilòmetres de Madrid, em van comunicar que el portaven cap a Madrid, i llavors em vaig quedar allà.

—Què vau pensar en aquell moment?

—No ho sé... Que havia d'acostar-me fins on fos ell. Tenia tres dies per a fer excursions allà, a l'hostal. Vaig agafar els trastos. Els vaig dir adeu i cap a casa.

—Els fills d'en Germinal eren a casa quan el van anar a detenir?

—La nena sí que hi era, i la Mar, la seva dona, també.

—Com va ser la detenció?

—M'han explicat que ell va obrir la porta. El van agafar quan sortia per anar a treballar. No van trencar la porta, com en algun altre cas. En aquest cas, no. Van regirar tota la casa però sembla que no hi va haver trencadissa. Ell viu a Mollet. És tècnic de manteniment. Va estudiar electricitat i electrònica i ara feia de tot, com a manteniment.

—L'heu pogut veure des d'aleshores?

—El vaig veure el dissabte de fa dues setmanes, aquella setmana tràgica. Moralment, estava tocat. Físicament, s'havia aprimat molt. El vaig veure relativament bé, però a través del vidre no pots avaluar-ho exactament.

—Hi podeu parlar per telèfon?

—No.

—Per què?

—Perquè en teoria ha de trucar ell, i no truca i no sé què passa, si és que no el deixen. Perquè pugui trucar, et demanen que presentis una documentació amb els telèfons al teu nom, i ho vaig enviar per correu certificat. No sé si ha arribat o no. També li he donat a l'advocat perquè li doni, i aquest dissabte intentaré passar-la també amb la bossa de roba que li portaré.

—No sabeu si és en aïllament?

—Desconec totalment la situació en què es troba en aquests moments.

—Per què creieu que no en sabeu res?

—Apliquen no sé quines metodologies que desconec totalment. No sé si està en aïllament o no, però coarten totes les necessitats que pugui tenir. No puc dir res perquè no ho sé.

—Quina relació té en Germinal amb el moviment independentista?

—M'havia explicat que havia estat en alguna manifestació. Però, a banda d'això, ho desconec. Si em pregunteu si conec algun dels detinguts, us diré que no en conec cap. Cap ni un. Quina relació té el meu fill amb aquesta gent? No ho sé. I la nostra relació és bona. Quan va anar-se'n a viure a Mollet, ens vàiem un cop cada quinze dies o deu.

—S'han publicat moltes coses. Com és en Germinal?

—És molt fidel, és un lliurepensador, com ho és la família, i molt bona persona.

—Quan el vinculen amb el terrorisme, què penseu?

—No el veig. Vaig llegir un article on s'explicava que, en el sepeli de la Mar, la meua companya, que va ser anarquista, vam cantar 'A les barricades'. I és clar, si d'aquí dedueixes que tots els qui som llibertaris, anarquistes, portem una bomba a la mà... Perquè una altra explicació no la puc entendre.

Després d'haver passat dos dies a Madrid completament sol, l'aixopluc que hi ha hagut per tot arreu ha estat bestial

ADIVA KOENIGSBERG

—Us criminalitzen perquè sou una família anarquista?

—Penso que sí. No puc entendre com es poden ficar amb una persona que és morta en aquests termes, parlant de terrorisme, dient que la mare era llibertària. Doncs el pare, també! I per què li van posar el seu nom, Mar Aubeso, a la sala de lectura de la biblioteca del Raval de Santa Coloma?

—Perquè durant molts anys heu treballat pel barri. Expliqueu quina vinculació hi teniu.

—Sóc nascut al Raval. Vaig enganyar la Mar per venir a viure aquí. Vam atèrrer amb els nens petits i, quan van començar a tenir una edat, ens vam vincular a l'associació de veïns. A l'associació, vam ser molt actius. Ja no era l'època en què no hi havia clavegueres ni enllumenat, però hi havia reivindicacions a fer, com l'arribada del metro; salvar la masia de can Peixauet, que ara és la biblioteca; que es fes el CAP; millorar el parc dels Pins, que estava inhabilitat com a parc, etc. Vam lluitar contra les nuclears, contra el camp de

golf... També vam muntar una entitat que es deia Somriure Viatger. Es tractava de recollir joguines, arreglar-les, i enviar-les fora o a llocs d'aquí on hi hagués necessitats. Vam muntar també Arrels de Barri, els capgrossos del Raval, i es feien gralles, etc. Dins l'associació vam promoure activitats culturals catalanes, com el Carnestoltes (fèiem una truita gegant!), el dia del llibre... Implicàvem el barri i Santa Coloma en les festes tradicionals catalanes.

—En Germinal també hi estava implicat?

—També s'hi va implicar. Primer amb l'esplai Pájaro Loco i, després, amb el grup de joves de l'associació de veïns. Feien teatre i moltes activitats. Ajudaven molt a les festes del barri.

—S'han publicat fotografies d'en Germinal vestit de militar.

—Sí, en Germi era en un grup de gent que de tant en tant feien partides d'airsoft. Anaven vestits de militars i feien les seves històries. També era un grup que, a part d'això, celebrava aniversaris.

Han tret les fotografies de context. De tant en tant feia una partida d'aquestes, igual com també jugava a rol. És un entreteniment, com jugar al parxís. No li he donat mai cap mena d'importància.

—Heu sentit el suport de la ciutadania?

—Estic aclaparat. Després d'haver passat dos dies a Madrid completament sol, l'aixopluc que hi ha hagut per tot arreu ha estat bestial. Els dos primers dies a Madrid, no podia fer res, no tenia contacte amb ningú. Dimecres em van trucar per telèfon i em van venir a buscar gent de Sabadell i vam fer una reunió amb els advocats. Continuo tenint impotència. Els advocats també, però ells tenen unes eines per a posar-hi recursos. Jo no. En aquella reunió, era l'únic familiar que hi havia, i vaig aprofitar-ho per fer preguntes. Però pràcticament no hi havia respostes. Secret de sumari, secret de sumari.

—Veieu en Germinal com un pres polític?

—Jo diria que sí. La seva detenció, i la de la resta, és aprofitar tot el procés que

es porta a terme per fer por. Jo també em sento criminalitzat. Truques i se senten sorolls estranys i veus de fons. Em controlen el telèfon. Ara mateix ens poden controlar des d'aquí fora, si volen. No tan sols criminalitzen el grup que ha estat detingut sinó la resta de familiars i amics. Amb el secret de sumari què fan? Investiguen més gent? Això és posar la por a tot l'entorn d'aquestes persones, entre les quals sóc jo.

—Ho aconseguen?

—En el meu cas, no. Suposo que hi haurà alguna persona que sí que en tingui. Però sentir-te controlat no et dona una satisfacció especial, ni de bon tros.

—Els empresonaments també provenen de fer por als qui vulguin mobilitzar-se contra la sentència de l'1-O?

—És clar. Si hi havia una intenció de mobilitzar-se, esperen que quan vegin què passa, no es moguin. I això, quan acaben de dir 'ho tornarem a fer'! Descaradament, et diuen que qui es mogui...

—Què poden fer els ciutadans que vulguin ajudar les famílies dels presos?

—Es fan manifestacions i es recullen diners perquè puguem anar a Madrid. Els advocats també tenen despeses i se'ls ha de pagar. Hi ha famílies que han passat de tenir persones que aportaven un sou a casa a no tenir-les, i necessiten ajut econòmic, també. Per ara, m'ha sobrepassat la solidaritat que he vist.

—Amb les detencions d'en Germinal i la resta de membres dels CDR, es vincula l'independentisme amb el terrorisme. També al govern, amb Quim Torra i Carles Puigdemont.

—Quina necessitat tenen de vincular aquest grup perquè Torra i Puigdemont es puguin passar documentació? Si es poden veure cada dia, si ho volen. No tenen necessitat de tenir un grup específic que els ajudi a passar documents. Torra i Puigdemont poden tenir tota la comunicació que vulguin, no necessiten ningú que vagi d'amagat a passar-los documentació.

—Heu sentit suport dels partits polítics i les institucions?

—No. Sí que n'hi ha hagut de la CUP. De la resta, la veritat és que no. A Santa Coloma, vaig parlar amb una persona, en el terreny personal, però oficialment l'ajuntament no ha dit ni piu. No m'han trucat per saber si necessito ajuda. Jo sempre he fet una distinció entre les persones i les discrepàncies polítiques que hi pugui haver amb la gent de l'ajuntament. M'he barallat amb l'alcalde o l'alcaldesa, però personalment és una altra història. Aquí s'ha acabat la guerra. Recordo una vegada que vaig agrair a Manuela de Madre que hagués portat la meva mare, que vivia a can Franquesa, amb el cotxe fins a casa, i després anàvem a una reunió on li havíem de fotre canya. El primer que vaig fer va ser donar-li les gràcies per haver portat la meva mare a casa, i després va començar la reunió. Allò que diuen: no s'hi perd res de ser ben educat. Doncs això.

—Sou una família força coneguda a Santa Coloma.

—Ens hem mogut força. I, a més, teníem una papereria i al barri ens coneixia gairebé tothom. Era a l'avinguda Santa Rosa, a una planta baixa, on vaig néixer jo. Vam muntar la papereria fins que van aparèixer les grans superfícies i ens van arruïnar.

—Sou independentista?

—Ai! Bona pregunta. Ideològicament sóc internacionalista, però d'uns anys ençà, des que van passar el ribot a l'estatut, van començar a fer-me independentista, molt a desgrat meu. I ara em puc considerar independentista, per tots els motius que donen perquè tirem endavant la independència. És un menyspreu rere un altre. Me'n vaig fer de mica en mica, per molts motius. Tot el que ha demanat la Generalitat ha estat respost amb un no. I hi ha coses que fan molt de mal. Aquí es retallava la sanitat i a Extremadura promocionaven que compressis un sofà. Que algú m'ho expliqui. ■

El vaig veure el dissabte de fa dues setmanes, aquella setmana tràgica. Moralment, estava tocat. Físicament, s'havia aprimat molt

Hi ha famílies que han passat de tenir persones que aportaven un sou a casa a no tenir-les, i necessiten ajut econòmic, també

ROSARIO PALOMINO

‘Vargas Llosa és la conseqüència del colonialisme’

Entrevista a la impulsora de la campanya ‘No em canviïs la llengua’, amb què persones provinents d’arreu demanen que la gent se’ls adreci en català

ALBERT SALAMÉ

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Rosario Palomino es defineix com a catalana nascuda al Perú. Va arribar de Lima ara fa uns trenta anys gairebé per casualitat i, després d’un amor a primera vista amb la cultura catalana, va acabar quedant-se a Barcelona, on treballa de psicòloga. Lluny de considerar que les llengües són simples eines de comunicació, defensa que serveixen per a veure el món des de moltes perspectives diferents i descobrir noves realitats. És per això que no va dubtar en cap moment d’aprendre català, que considera també una eina d’integració fonamental per als nouvinguts. Malgrat que el parla de manera gairebé perfecta i que fa molts anys que viu a Catalunya, sovint li passa que tothom dona per fet que només parla castellà. Com que era un fenomen habitual, va decidir d’impulsar la campanya ‘No em canviïs la llengua’, en què catalanoparlants no nascuts a Catalunya demanen que la gent se’ls adreci en català. Persones de Síria, Etiòpia, el Brasil, el Salvador, el Perú, la Xina i Algèria, entre més, participen en la campanya, que ha tingut una gran acollida. Parlem amb Palomino d’aquesta iniciativa i també del colonialisme espanyol a Llatinoamèrica i com es va fer activista per la llengua i independentista, perquè forma part de la Crida Nacional per la República. Diu que, com que no va poder lluitar per la independència del Perú, ara la història li dona una segona oportunitat amb Catalunya.

—Per què vas impulsar la campanya?

—Un dia, al mercat, una dona em va atendre en castellà tot i que jo li parlava en català. La seva companya, colombiana, li va dir: ‘Per què li canviïs la llengua?’ I jo vaig insistir-hi: ‘No em canviïs la llengua, dona.’ Tot va ser entre riures, i després vaig continuar xerrant amb la dona colombiana, que em va dir que a ella i al seu marit els passava igual. Els vaig proposar de fer-nos una fotografia tots tres i penjar-la demanant que no ens canviessin la llengua. Aquest tweet va tenir molts retweets. Aleshores vaig fer

Si la llengua es perd, el desig d'independència desapareix

Com m'he de sentir espanyola si és la gent que fa segles es va carregar els meus avantpassats i la meva cultura?

un compte específic per a demanar que catalanoparlants d'altres llocs del món se'ns unissin per reivindicar que volem viure en català. Un noi ens va dir que feia molt de temps que feia el préssec perquè sempre parlava en castellà amb el xinès de la cantonada i el dia que va canviar la llengua es va adonar que parlava un català perfecte! Com que Catalunya és terra d'acollida, sempre se'ns intenta facilitar la vida i per això es canvia la llengua.

—És només per una qüestió de cortesia o hi ha una part de complex?

—Hem de recordar que tres-cents anys de colonització tenen un preu i hi ha factors psicològics i sociològics al voltant d'aquest canvi de llengua. Les llengües minoritàries amb un estat darrere no canviaran la llengua, però quan hi ha una llengua subordinada a una altra això sol passar. Una ucraïnesa em va dir que a Ucraïna fan igual: a qualsevol nouvingut li parlen rus. Passa en totes les cultures que han estat dominades. Aquí es compra el discurs d'un estat imperialista. Per què sorgeix Ciutadans per destruir la llengua? Perquè és la columna vertebral de la nació catalana. Si la llengua es perd, el desig d'independència desapareix, perquè és la que ens uneix, la que ens cohesiona, la que ens iguala. El seu intent d'associar independència, classisme i racisme se'ls desmunta si persones nascudes en altres països defensem el dret de viure en català. La campanya pot servir perquè siguin conscients que la cultura catalana és tan atractiva que ens interessa. No us ho creieu perquè fa tres segles que sentiu que sou tancats, garreps, covards... Quan durant tres segles et diuen mentides sobre la teva cultura te les acabes creient.

—Defenseu la llengua com a eina d'integració. Per tant, encara que a vegades tinguem la percepció contrària, parlar als nouvinguts en castellà pot tenir un punt discriminatori?

—Quan jo era en el procés d'adaptar-me i em canviaven la llengua em feien sentir molt malament. Sentia que ho feien perquè no la sabia parlar bé. Molta altra

gent també m'ho ha dit, que s'ha sentit discriminada per això. Jo els dic que és una fase per la qual passem. La gent no ho fa perquè ens rebutgi, sinó perquè pensa que tots parlem castellà i vol facilitar-nos la vida. Hi ha una dissonància cognitiva perquè els autòctons canvien la llengua per amabilitat, però el nouvingut se sent discriminat. Si no coneixes la història de Catalunya i el seu context, pots fer aquesta deducció errònia. A vegades la gent fa coses, com ara presentar-te un estranger, perquè pel fet de ser de fora sembla que ja hàgiu de ser amics, encara que faci molts anys que vius aquí. A mi alguna vegada m'han dit: 'Mira, un peruà!' Doncs molt bé... A més, quan em presenten un peruà que fa molts anys que viu aquí i no parla català em demano per què no ha fet l'esforç d'adaptar-se.

—Com se soluciona això?

—Xerrant amb ells. L'altre dia em va passar que una peruana que fa un any que viu aquí em va dir que no tenia cap intenció de parlar català. Li vaig dir que jo feia trenta anys que vivia aquí i em va contestar que llavors ja era espanyola. Jo li vaig dir que no s'equivoqués, que jo era catalana. Com m'he de sentir espanyola, si és la gent que fa segles es va carregar els meus avantpassats i la meva cultura? Desgraciadament, hi ha figures de l'unionisme que obliden les seves arrels. Un Vargas Llosa és la conseqüència del colonialisme. Ja sé que no odiaràs els descendents dels qui van cometre aquell genocidi cultural, però tampoc no els aplaudeixis. I menys si defensem la mateixa actitud amb la cultura catalana. Repeteixen allò que van fer els seus avantpassats. Quan coneixes la llengua catalana l'estimes, i quan l'estimes la defenses. I per això jo crec que l'autoodi no existeix.

—Per què?

—Els qui tenen autoodi no són catalans, són espanyols que parlen català. Una persona que se sent catalana no pot situar-se al costat dels colonitzadors, dels botxins. Vargas Llosa no se sent peruà, se sent espanyol. Jo sempre dic que sóc ca-

Com és possible que no hi hagi cap tertulià llatinoamericà a TV3, Catalunya Ràdio o RAC1?

ALBERT SALAMÉ

talana nascuda al Perú, i orgullosa de les meves arrels. Si no estigués orgullosa de les meves arrels, no entendria la cultura catalana. Vargas Llosa s'avergonyeix de les seves arrels. A sobre, físicament no és espanyol, no és blanc. Aquest home té un complex brutal i sempre li ha fet vergonya ser peruà. Per això tan aviat com ha pogut s'ha posicionat al costat d'Espanya.

—Què en penseu, de la manera com es tracta la comunitat llatinoamericana a Catalunya? És molt nombrosa, però mediàticament a vegades sembla que no existeixi.

—Hi estic d'acord. Com és possible que no hi hagi cap tertulià llatinoamericà a TV3, a Catalunya Ràdio o a RAC1? Em sembla fantàstic que hi hagi marroquins, però moltes vegades es dona més visibilitat a qui porta un mocador que a qui no en porta. El problema que hi veig —també en algunes sèries de TV3— és que aporten un punt folklòric. A mi sempre m'acaben oferint parlar d'immigració, i jo no en tinc ni idea. Jo sé d'educació, de pedagogia, de psicologia... Sempre ens encasellen. També s'ha comprat, en part,

el discurs que diu que els immigrants no ens adaptem. Amb aquesta campanya el desmuntem.

—Quina és la vostra història i com vau arribar a fer aquest activisme per la llengua?

—Vaig venir aquí a divuit anys, de vacances. Estudiava psicologia a Lima, però era l'època de Sendero Luminoso. Alguns professors hi estaven associats i cada dos per tres teníem policies a la universitat buscant terroristes. Llavors van fer una vaga, i els meus pares em van recomanar que anés a visitar els meus germans, que estudiaven a Barcelona. Vaig venir i, com que la vaga continuava, vaig començar a estudiar aquí. Després em vaig enamorar, em vaig casar i ara el nen ja té catorze anys. La cultura catalana em va enamorar des del primer moment, perquè la gent és puntual i tot està net. La formalitat de la cultura catalana m'encanta. Aquí, si demanes a algú si vindrà a algun lloc, et diu clarament si sí o si no. Allà no. Donem moltes voltes pel desig d'agradar. Això que comentava de la colonització... Les relacions personals allà són difícils per aquesta ambigüitat.

—I pel que fa a la llengua?

—A la universitat hi havia classes en català i castellà, i vaig anar a les que eren en català. Prenia els apunts en castellà i deixava buits a les parts que no entenia. Llavors agafava els apunts dels meus companys que escrivia en castellà i ho compatibilitzava. Suposo que sempre he tingut el desig d'aprendre altres llengües. Ara vull aprendre italià i alemany per veure òpera. Per a mi, el normal és saber moltes llengües, perquè són formes diferents de pensament. Hi ha paraules que descriuen sentiments en algunes cultures que en altres no les tenen.

—Són realitats diferents.

—Exactament! En finès tenen moltes paraules per a dir 'neu' o 'blanc'. Si t'aïlles en una sola llengua, veus el món des d'una sola perspectiva. Avui dia, una persona que només parla una llengua és analfabeta. Jo, per exemple, vaig començar a aprendre portuguès perquè m'interessa molt la cultura brasilera i per cultura general. I el català el vaig anar aprenent amb naturalitat, però em vaig tornar activista el 2009.

—Per què?

—Arran del dia en què vaig anar a fer el DNI al meu fill i un policia nacional em va agredir perquè li vaig contestar en català. Havia trucat al meu marit i el policia va començar a cridar per dir-me que estava prohibit trucar. Vaig intentar explicar-li per què trucava, però em va dir que li parlés en castellà, que no m'entenia. 'Som a Espanya!', em va cridar. La gent del voltant va començar a riure. Després vaig sortir de la comissaria per tornar a trucar al meu marit i el policia em va agafar i em va sacsejar, dient-me que no podia sortir perquè estava detinguda. Vaig passar una por... Després van venir dos policies de paisà i em van demanar el DNI. Es veu que els havia trucat perquè considerava que jo alterava l'ordre públic i necessitava reforços. Quan va arribar el meu marit, el policia se li va posar a un pam de la cara i li va dir: 'Que és una nena petita, que necessita ajuda?' I va començar a parlar en gallec.

ALBERT SALAMÉ

—En gallec?

—Sí. Va ser totalment surrealista. Jo li vaig dir que l'entenia perfectament perquè era una llengua llatina, com dient 'si tens algun problema amb el català, estàs malament del cap, i més si tu parles gallec'. Vam aconseguir que el cas arribés als mitjans, perquè no fessin el que volguessin, i fins i tot vaig arribar a judici. Vam enviar molts correus electrònics a partits perquè em donessin suport, i l'únic que me'n va donar va ser Carles Puigdemont, que fins i tot va venir al judici. Va ser llavors quan em vaig fer activista. Tot i l'amenaça de veure un policia nacional exigint-me que li parlés en castellà, vaig contestar en català. No va ser conscient, però llavors ja era la meua llengua. Allà em vaig adonar que la meua llengua estava amenaçada.

—I com us vau fer independentista?

—Va ser quan vaig arribar. Gairebé totes les cultures llatinoamericanes ens hem quedat sense llengües maternes, i quan vaig sentir tota la història de Catalunya

Si t'aïlles en una sola llengua veus el món des d'una sola perspectiva

vaig fer un paral·lelisme amb la meua cultura. En aquell moment a la gent li cridava l'atenció que digués que lluitàvem contra el mateix colonitzador. Sento que, com que no vaig poder lluitar per la independència del meu país, ara la història em dona l'oportunitat de fer-ho amb Catalunya.

—Però hi ha moltes diferències entre un cas i un altre.

—És veritat que a Llatinoamèrica la monarquia espanyola va cometre un genocidi cultural i va matar milions de persones. I jo em demano: no s'ha fet això, aquí? Potser s'han carregat menys gent, però en l'àmbit cultural i lingüístic... El *modus operandi* de l'estat espanyol quan vol eliminar una cultura sempre és igual: la destrueix i menysté allò que en queda. Per això molts peruans menystenen el quítxua i consideren que és de gent pobre. Això és conseqüència del genocidi. El meu pare parlava quítxua, però a deu anys va anar-se'n a Lima i el va perdre. Me'n va transmetre només la part folklòrica, però no el reivindicava. Si m'hagués dit que la llengua no es podia perdre, que l'havia d'estudiar perquè era part de les nostres arrels, la parlaria ara mateix. És una llàstima, però ho entenc, perquè ell va mamar aquesta idea que la seva llengua no era important.

—No sé si gaire llatinoamericans tenen encara aquesta idea d'Espanya com a 'mare pàtria'.

—Hi ha peruans que pensen com jo i peruans que pensen com Vargas Llosa. Una companya peruana catalanoparlant, també educada a Lima, em deia que tenia la sensació que a la gent educada als pobles més recòndits del Perú els havien modificat els llibres d'història. Els qui hem nascut a Lima, en general, sí que tenim aquesta consciència de les nostres arrels, però hi ha altra gent que encara parla de la 'mare pàtria'. Quan la meua mare ho sentia sempre deia: 'Si de cas, serà la madrastra pàtria, amb tot el que ens han fet...' A la meua escola sí que explicaven totes les barbaritats que havien fet, com la manera d'assassinar

Túpac Amaru: van lligar-li les extremitats a quatre cavalls i el van esquarterar. També van suprimir els 'andenés', un sistema de cultius que consistia a portar l'aigua de baix cap a dalt. Aquests *pocavergonyes*, ignorants i primitius, quan no entenien alguna cosa simplement l'arrasaven, i per això avui no sabem com podia funcionar aquest sistema. Com és possible que, si tu coneixes aquesta part de la història, després parlis de la 'mare pàtria'? També és veritat que, psicològicament, és més fàcil aliar-te amb els guanyadors. Per la meua professió de psicòloga, però, sempre sóc optimista i crec en el canvi.

—I des d'un punt de vista psicològic, com creieu que hem abordat la situació política?

—El Primer d'Octubre vam obrir els ulls en molts aspectes. Tots vam quedar en estat de xoc. Ens vam adonar que tot allò que havíem pensat no servia de res, perquè sí que es van atrevir i Europa no va fer res. I una altra cosa que encara digerim: per primera vegada, l'1-0 ens vam adonar que érem gent valenta. Sempre ens han dit que els catalans són covards. Hi ha estudis que diuen que, a les escoles, quan un professor titlla d'estúpid un nen, no rendirà, i si l'etiqueta d'intel·ligent, rendirà per sobre de les seves capacitats. A escala col·lectiva funciona igual. Si durant tres segles et diuen que ets covard, això s'incorpora al teu cervell i a l'ADN. Ara continua el bombardeig del 'però si sou covards'. Hi ha una dissonància cognitiva, i per això hi ha gent que continua parlant de 'liristes'. Continuem pensant que no arribarem mai enlloc perquè no ens ho mereixem, perquè els nostres polítics són uns covards, perquè estem envoltats de traïdors... Això és una característica de la cultura catalana: que passem de l'autocrítica a l'autoflagel·lació. 'És que som uns perdedors, uns figafors, uns liristes, uns processistes...'. Cal contextualitzar-ho: hem viscut en un estat de xoc durant dos anys i ara comencem a reaccionar. Hem viscut un estrès post-traumàtic com a país. ■

Em vaig fer activista per la llengua el dia que vaig anar a fer el DNI al meu fill i un policia nacional em va agredir perquè li havia contestar en català

Com que no vaig poder lluitar per la independència del meu país, sento que ara la història em dona l'oportunitat de fer-ho amb Catalunya

La Marxa de la Llibertat: el precedent de la resposta a la sentència

L'Aravot La primera gran acció de desobediència va ajudar a despertar consciències arreu dels Països Catalans

La Marxa de la Llibertat al seu pas per Catalunya Nord. ARXIU

SEDA HAKOBYAN | ALEXANDRE SOLANO

Desobediència, represiò i llibertat. L'estiu de 1976, la Marxa de la Llibertat va ser la primera gran acció després del franquisme. Un revulsiu per als ciutadans, sobretot als pobles, on en molts casos va ser la primera mobilització que s'hi feia. És un precedent clar de les Marxes per la Llibertat previstes com a resposta a la sentència contra el procés. Sis columnes que partiran de diferents punts del país i arribaran a Barcelona al cap de tres dies i que, ara com fa quaranta-tres anys, tenen

una clara voluntat de remoure consciències.

'Poble català, posa't a caminar'

La idea de la Marxa de la Llibertat va néixer el desembre de 1975 en una concentració de l'Assemblea de Catalunya a Montserrat, d'on va sortir el lema 'Poble català, posa't a caminar' i unes quantes persones van decidir de portar-ho a la pràctica.

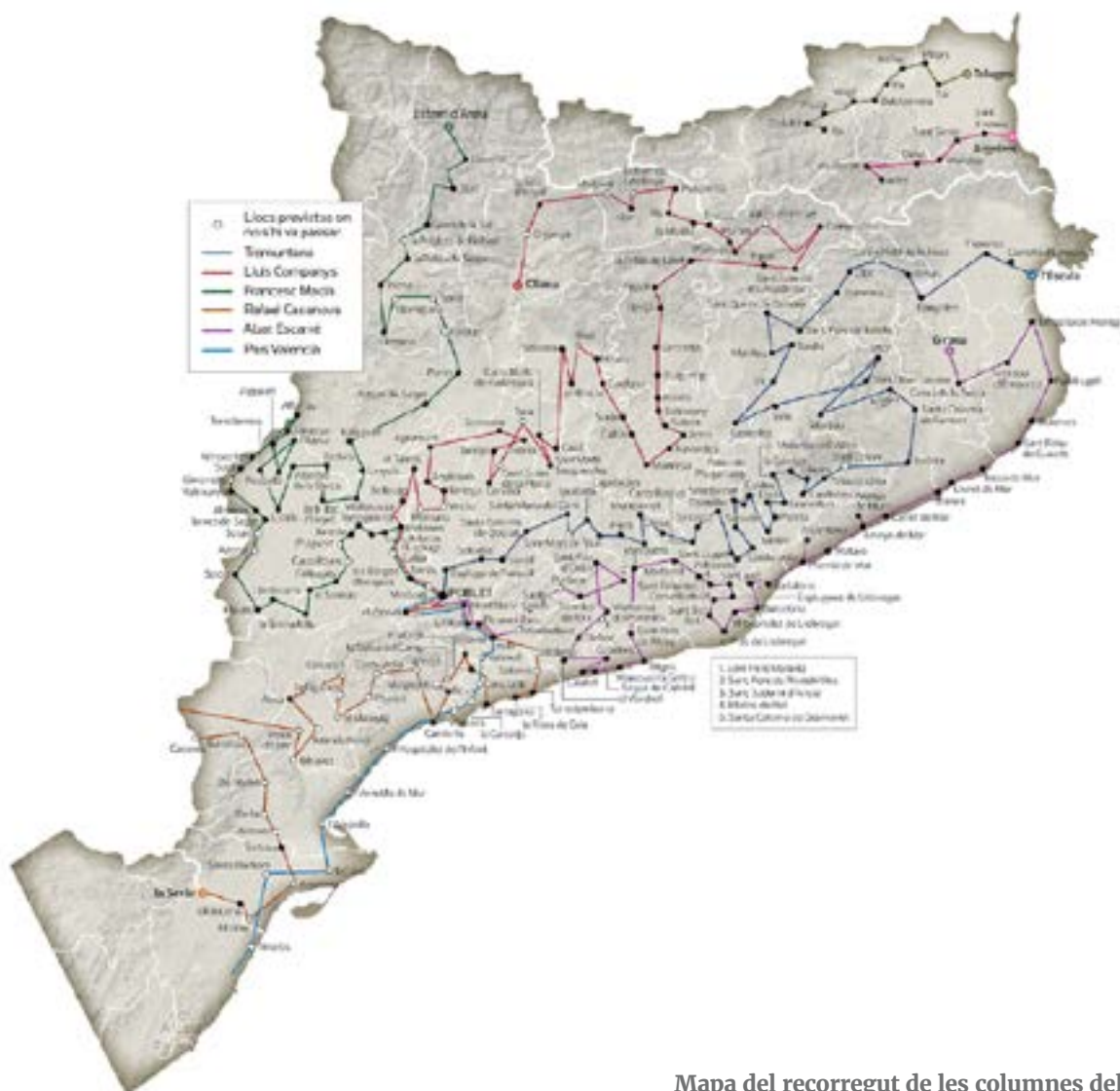
Va ser iniciativa de l'associació Pax Christi, dedicada a la promoció de la cultura de la pau i la reconciliació entre els pobles, i entre els impulsors destacaven Lluís Maria Xirinacs, Arcadi Oliveres i Àngel Colom. L'objectiu era accele-

rar el procés democratitzador, sensibilitzant i mobilitzador dels catalans, i defensar els punts de l'Assemblea de Catalunya: amnistia, llibertats bàsiques i la recuperació de l'estatut d'autonomia com a pas previ per a l'autodeterminació.

La mobilització va començar el 4 de juliol de 1976, quan sis columnes van recórrer el país fins a convergir al monestir de Poblet l'Onze de Setembre. Cinc de les columnes començaven al Principat: la Tramunta, amb origen a l'Escala, la Lluís Companys, a Ollana; la Francesc Macià a Esterri d'Àneu; la Rafael de Casanova, a la Sénia; i l'Abat Escarré, des de Girona.

La idea de la Marxa de la Llibertat va néixer el desembre de 1975 en una concentració de l'Assemblea de Catalunya a Montserrat

Mapa del recorregut de les columnes del Principat. SÀPIENS

La columna del País Valencià va començar el recorregut a Guardamar de Segura. I encara cal afegir-hi dues columnes més, que es van moure per Catalunya Nord, la Francesc Soler (de Rià a Tuïr) i la Josep de la Trinxeria (d'Arles a Argelers). A les Pitiüses, la marxa va tenir molt de ressò i van ser les illes on es van fer més mobilitzacions.

La marxa desborda la repressió

La iniciativa s'havia presentat el 20 de maig a Barcelona, amb el suport de dues-centes entitats. Només dos dies des-

prés, el ministre de Governació espanyol, Fraga Iribarne, va prohibir la mobilització amb l'argument que podia 'alterar l'ordre públic i afectar el turisme'. La marxa era il·legal, doncs. Tanmateix, els impulsors van decidir de mantenir-la, en un exercici de desobediència civil.

El dia abans de començar la marxa, Adolfo Suárez va ser nomenat president del govern espanyol. Això no va significar pas cap canvi de comportament, i la brutalitat policíaca i la repressió es van estendre arreu dels Països Catalans en contra de qual-

sevol intent de manifestació o concentració.

Es van ocupar pobles. Agents de la policia visitaven els batlles dels municipis per on havien de transcórrer les columnes perquè hi posessin tots els impediments possibles. Entre més prohibicions, es va impedir de fer sonar les campanes, de fer fotografies i filmacions.

Només els dos primers dies, es van detenir cent cinquanta persones. Finalment, cent vint-i-tres marxaires van ser empresonats. En el cas del País Valencià, poc abans del dia que havia de

començar la marxa, se'n van detenir els organitzadors i la columna va tenir un funcionament irregular.

La repressió va ser intensa, amb multes que anaven de les 5.000 pessetes a les 300.000, en un moment en què el salari mínim era de 10.350 pessetes al mes. Hi havia detencions contínuament i algunes persones van ser detingudes tres vegades en només deu dies.

La Marxa de la Llibertat va durar setanta-dos dies i va passar per tres-cents pobles, tot i que no va poder passar per tots els llocs previstos a causa la repressió policíaca.

Fotografia de Paco Elvira feta a l'Escala al començament de la Marxa de la Llibertat. PE

La marxa es va convertir en un revulsiu per a la societat catalana, especialment als pobles

A banda dels impediments de la policia espanyola i la Guàrdia Civil, l'extrema dreta va organitzar la Central d'Acció per la Unitat d'Espanya, amb ultres del moviment (Guàrdia de Franco, Fuerza Nueva, Falange Espanyola de les JONS) amb l'únic objectiu d'impedir l'acció dels marxaires, els quals actuaven sota els principis de la no-violència.

Un objectiu assolit

Finalment, el 12 de setembre, la Marxa de la Llibertat va arribar al monestir de Poblet. La Guàrdia Civil i la policia espanyola van encerclar el recinte i van carregar brutalment contra els marxaires i els veïns a Montblanc. Només una petita part va poder accedir al monestir.

La marxa es va convertir en un revulsiu per a la societat

catalana, especialment als pobles, on l'arribada de les columnes comportava una onada de solidaritat entre els veïns, els quals van fer possible l'èxit de la iniciativa. Fins aleshores, fora de les grans ciutats s'havien fet molt poques manifestacions (per no dir cap, en molts indrets) i va ser una presa de consciència d'una part important de la població. Les columnes feien pedagogia, feien saber l'existència d'un president de la Generalitat a l'exili i recuperaven l'himne nacional entre la població.

En la marxa del País Valencià, hi va haver diversos mítings i concentracions, i va coincidir amb la gran manifestació de València del 12 de juliol de 1976, que va reunir centenars de milers de persones sota el lema de 'Per

la llibertat, per l'amnistia, per l'estatut d'autonomia, pel Sindicat Obrer'.

La iniciativa també va fer veure que el poble era capaç de mobilitzar-se, com es va demostrar aquell mateix any a la Diada de Sant Boi, un acte nacional unitari de l'oposició al franquisme que, en termes ideològics, va ser extraordinàriament diversa.

Les rèpliques del 2012 i el 2016

Abans de les marxes previstes com a resposta a la sentència del judici contra el procés, la Marxa de la Llibertat ja s'havia pres com a referent de diverses iniciatives.

Fa set anys, el primer de setembre de 2012, Àngel Colom i Arcadi Oliveres van acabar el recorregut que havien començat el 1976 en un acte d'homenatge que havia organitzat la territorial de l'ANC a la Conca de Barberà. En aquell acte també es va posar una placa recordant la Marxa de 1976 a la plaça Major de Montblanc.

Posteriorment, el 2016, va sorgir la Marxa Som, una caminada popular que va recórrer totes les comarques del Principat, amb actes, manifestos, assemblees i recollides d'adhesions per a promoure un nou model de democràcia participativa. La iniciativa formava part del projecte Reinicia Catalunya i va acabar a Montserrat amb la participació, entre més, de Teresa Forcades, David Fernández i del president d'Òmnium, Jordi Cuixart, qui va cloure el parlament amb la sentència: 'Fermesa, convicció, ho tenim a tocar, visca Catalunya, visca els Països Catalans'.

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 7-11 d'octubre

Dijous 10.

Anna: 'No he pogut
parlar amb el Xavi
des de la nit de la
detenció'

ALBERT SALAMÉ

Dimarts 8.

Resposta a la sentència: consells
i informació pràctica per a estar
preparats pel compte enrere

ALBERT SALAMÉ

Divenres 11.

Sánchez utilitza el TC per
emmordassar el parlament

ACN

ALBERT PLA

‘Desobediència civil són dos milions de països anant als Lledoners a treure’n els presos’

Entrevista al cantant, que avui reestrena el musical ‘Miedo’ a la Sala Barts de Barcelona

ADIVA KOENIGSBERG

ANDREU BARNILS

Albert Pla (1966) reestrena el musical *Miedo* a la Sala Barts de Barcelona. Aquesta obra ha fet ronda per Sud-amèrica i des d'ahir torna a Catalunya per explicar la por que portem dins, de la infantesa a més enllà de la sepultura. L'obra és visualment potent, amb videomapat-

ges, projeccions i centrada en l'obra pictòrica dels argentins Mondongo. Pla va rebre abans d'ahir VilaWeb a la sala del Paral·lel per a parlar de la por, però també d'actualitat política.

—La darrera vegada que heu tingut por?

—Per mi la por és com el pecat. La tinc

de pensament. Em fa por que passin certes coses, i sempre m'imagino força desgràcies. Sobretot a la gent que jo estimo.

—Parleu de la por d'un mateix.

—Sí. Jo sóc imprevisible, per a mi i per als altres.

Els líders s'aproprien les idees naturals i humanes del poble, de la humanitat, com voler justícia

Gandhi, l'única cosa brillant que va fer és deixar de pagar impostos

—**I de la por de la mort. Com la superem?**

—Jo en tinc cinquanta-dos. La por de la mort és ximple, perquè només la tens quan ets viu. Jo sóc un mort de vacances.

—**O la por dels remordiments.**

—A veure, que quedi clar abans de continuar l'entrevista, si continuem per aquesta via, que l'obra de teatre aquesta no és cap teràpia. Ni per a mi, ni per al públic. No em purifico. Simplement parlo d'aquella por que m'han resultat més fàcil de parlar-ne. No m'hi sento identificat. O si m'hi sentís, són coses portades al límit, sàtires, exageracions. Com la major part de coses que faig. No m'he considerat mai responsable de les coses que faig. No expliquen com sóc jo. Són recursos que van molt bé. La por, com tot, té un temps. Un passat, un present i un futur. I el passat són els remordiments. Molt pràctics. Crec que ens serveixen per a fer-nos sentir millor. Si hagués fet això, hauria canviat el món. Ens consolem pensant que realment és així.

—**Hi surten el rei espanyol, Che Guevara, George Washington.**

—Tot es basa en l'obra pictòrica dels Mondongo, parella de pintors argentins. Els vaig conèixer, ens vam fer amics. I de fet una mica gràcies a ells la producció de l'espectacle és argentina. Ho va pagar el govern, o l'ajuntament, o el complex teatral de l'Argentina, perquè hi són molt coneguts. A l'obra tot són quadres seus, alguns ja fets i alguns altres fets expressament. Les poques referències que hi ha de la cosa social o política són aquestes, perquè Mondongo va fer un quadre del rei d'Espanya. O de Washington, Evita Perón i Che Guevara, que són argentins. I són els que hi vaig posar. Hi ha una escena que em cauen com tots a sobre. Es tanquen les parets i et quedes allà, hòstia el pes del poder, l'opressió.

—**Poder de l'opressió, Che Guevara inclòs?**

—Sí. Jo crec que tots tenen la mateixa malaltia, aquests polítics. De petits, el

que vol ser delegat de la classe l'haurien d'apartar del grup. I portar-lo a rectificar. Per a una idea tan bona com el comunisme, doncs no hi ha res pitjor que els líders comunistes. Per a una idea tan lògica com la de Podem, la cosa pitjor són els seus líders. Per a una idea raonable com el socialisme, la pitjor cosa són els seus líders. Els líders s'aproprien les idees naturals i humanes del poble, de la humanitat, com voler justícia. Jesucrist es va apropiat la idea de no mataràs. No robaràs. Perdona, això no és cristià. Això és una qüestió entre els homes. Els líders s'aproprien aquestes idees i les fan malbé. Es diguin Che Guevara o rei d'Espanya. Crec que són uns malalts mentals.

—**Heu fet ronda per l'Argentina, Xile i l'Uruguai.**

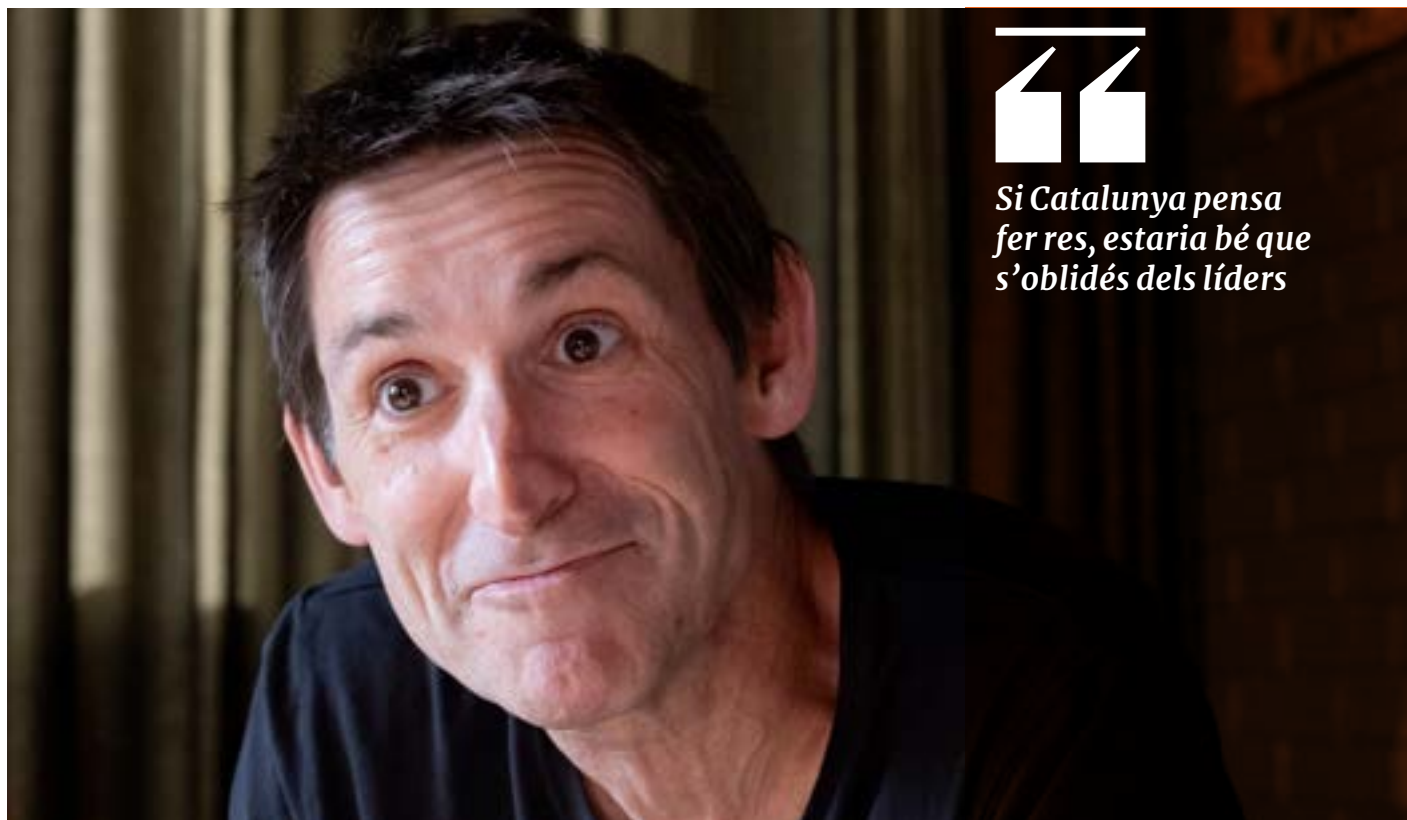
—Vam estrenar-ho a l'Argentina, sí, i vam estar-hi tres mesos. A Xile, tres setmanes. A l'Uruguai, uns quants dies.

—**Hi ha diferències entre el públic d'aquí i allà?**

—A l'Argentina, l'Uruguai i Mèxic, la gent va molt al teatre. El públic català seria entremig, i l'espanyol, al final. Jo noto que el públic català ha anat molt al teatre. És un costum. En canvi a Espanya, no tant.

—**Abans de sortir de casa, escoltava 'El matí de Catalunya Ràdio'. Parlaven de la por que fa, o no fa, la inseguretat a Barcelona. I en les manifestacions independentistes recordo aquelles lletres: 'Hem perdut la por'. Realment la por és el tema. Abans no en parlàvem tant, de la por.**

—A mi em fa molta gràcia quan es parla de manifestacions pacífiques i desobediència civil, i el Gandhi i totes aquestes collonades. Per mi el Gandhi, l'única cosa brillant que va fer, la manera que va aconseguir que realment l'estat escoltés, és deixar de pagar impostos. No sé per què els catalans no hi hem caigut. Si tres milions de païos deixen de pagar impostos de cop, realment hi hauria molts més independentistes. Perquè s'hi afegiria un milionet més que no és independentista,

*Si Catalunya pensa
fer res, estaria bé que
s'oblidés dels líders*

ADIVA KOENIGSBERG

però diria: m'hi apunto. Sí o no? Però no pots dir: ara farem una vaga general, de 9.00 a 13.00, procurarem que hi hagi els serveis mínims. No. Tu et quedes tancat a casa. No cal ni sortir al carrer. Et quedes tancat a casa i demà no surto. Ni l'altre. Ni l'altre. Ni l'altre. No pago impostos, no envio els fills al col·legi. I aleshores l'estat t'escolta. Això de som gent pacífica i no ens agrada cridar, a mi em sembla que no serveix de res. Hi ha dos milions de païos que diuen que volen que surtin els presos? Doncs desobediència civil són dos milions de païos anant als Lledoners a treure els presos. Per mi això és desobediència civil.

—**I quins altres exemples hi hauria?**

—La millor manera és la dels impostos. I és molt català. Als polítics catalans independentistes els seria molt més fàcil de convèncer de deixar de pagar impostos que anessin a una manifestació, que vulguis o no vulguis, sempre és una despesa. Més si et compres tot el *tunning* que et fan posar. Hi ha molts sistemes.

Pensa en les trompetes de Jericó. Amb un bon volum trinxes els vidres de qualsevol lloc i no has fet res.

—**L'ANC feia manifestacions amb serveis d'escombraries. Cap paper a terra.**

—Així els va. Un poble que... va a votar? Però paio, si les darreres quatre vegades que has votat, has guanyat i t'han fotut a la presó igualment. Per què hi tornes? Ets imbècil o què? Jo a votar no hi he anat en ma vida. Jo he de votar un desgraciat, mentider, fastigós de merda, fill de la gran reputa mare que el va parir? Encara més: fa tres anys que no hi ha govern aquí a Catalunya i un any que no hi ha govern a Espanya, i les coses continuen funcionant. Demostració que els presidents i els líders no serveixen absolutament de res. I si Catalunya pensa fer res, estaria bé que s'oblidés dels líders. I fes alguna cosa com a persona.

—**El referèndum del Primer d'Octubre vau votar?**

—Vaig voler votar, sí. Perquè era la pri-

mera vegada que em deien que no anés a votar. I llavors vaig dir: ara és la meva. Però quan era a la cua per a votar, ens van dir que no es podia votar, i després em va trucar la dona d'un amic meu. L'únic del PP del meu poble, que estava a l'hospital gravíssim. I vaig anar a l'hospital. Tot el matí. I vam sortir a mitja tarda, vius i abraçats. Va ser molt estrany, però va valer la pena.

—**La reacció a la sentència segons Albert Pla, quina hauria de ser?**

—La meva reacció a la sentència és la meva reacció davant el poder. Jo els tallaria els ous a tots. Crec que si no hi ha borbons francesos que es queixen és perquè els van guillotinar. Que cadascú en tregui les conclusions que cregui. Si el poble creu vertaderament que hi ha uns païos que els oprimeixen que facin alguna cosa o que tanquin la puta boca d'una vegada. Si creus que val la pena fer un sacrifici per a canviar alguna cosa, doncs hauràs de fer aquest sacrifici. No he d'esperar la sentència per creure que és una injustícia. Fa dos anys que són a la presó. No els hi haurien hagut de deixar entrar, a la presó. Crec que ni el poble català ni el poble espanyol no ho hauria hagut de permetre. És que si dic el que proposo, és clar, em fiquen a la presó. Jo a les entrevistes vaig amb compte, és clar. Si dic què penso sí que vaig a la presó. És incitació a l'odi, és revolta, és sedició. Jo sóc tot això. Sóc tot això. Sóc tot això. Hi estic d'acord. Però tot això no ho puc dir, perquè puc anar a la presó.

—**Plans de futur?**

—Que continuo. I ara farem ronda a Olot, Granada, Màlaga, Sant Sebastià. Sé que els dissabtes els tinc plens fins a Setmana Santa. Aniré fent actuacions.

—**A Espanya, us reben bé?**

—La meva vida professional la faig a Espanya. Més actuacions que aquí. Hi ha una cosa dels catalans injusta amb els castellans: ens pensem que els espanyols es creuen els seus polítics i diaris. I en realitat no és així. Quan vas a Segòvia, o Valladolid, que aquí tenim com la

ADIVA KOENIGSBERG

ciutat més aparentment fatxa, hi ha els païos més macos del món. I que són més víctimes, perquè a l'ajuntament de Riudarenes no hi ha cap paio del PP, però a Valladolid els han d'aguantar. Però no se les creuen de res, aquestes ximpleries. En realitat Espanya és com Catalunya amb gent fantàstica, que té la mala sort de tenir uns polítics de merda. Com aquí.

—**A Europa, poques rondes?**

—Hi he anat alguna vegada, però no. Sempre he preferit Sud-amèrica, perquè jo no deixo de ser un paio que explico històries. I llavors anar a explicar un alemany la cançó de la burilla que dura set minuts fotent-li la tabarra, m'estimo més anar a Colòmbia, que m'entenen perfectament.

—**Anglès o francès, no els parleu?**

—Parlo una mica de tot, però jo faig cançons en català i castellà, de moment, que és el que sé fer. No tinc temps. I ens queda encara Mèxic, Colòmbia, el Perú i potser els Estats Units, en alguna part.

La meva reacció a la sentència és la meva reacció davant el poder. Jo els tallaria els ous a tots

La història es repeteix: ja va passar amb la mesa del parlament anterior, encapçalada per Carme Forcadell. ACN

Sánchez utilitza el TC per emmordassar el parlament

Tribunal Constitucional espanyol El tribunal notifica als membres de la mesa que cometran un delictes si permeten debats sobre l'autodeterminació, la independència o la monarquia espanyola

ODEI A.-ETXEARTE

El Tribunal Constitucional espanyol ha posat encara més traves a la possible resposta institucional que faci el Parlament de Catalunya a la sentència contra el procés. D'ara endavant, qualsevol iniciativa parlamentària que tramiti la mesa referida al dret d'autodeterminació, a la independència com a objectiu polític o a la reprovació de Felipe VI implicarà incórrer en un delictes de desobediència. Si els partits sobiranistes accepten

de cenyir-se a aquestes restriccions, el marge de manobra del parlament s'estreny.

Aquesta tarda el TC ha notificat a Roger Torrent, a la major part de membres de la mesa i al secretari general de la cambra que havia suspès uns quants punts de la resolució parlamentària del 25 de juliol, impugnada pel govern espanyol la setmana passada mitjançant tres incidents d'execució. És a dir, com a vulneracions de tres sentències anteriors del TC que anul·laven i declaraven inconstitucionals pronunciaments similars d'unes altres

La maniobra de la Moncloa de recórrer contra la resolució parlamentària del juliol mitjançant incidents d'execució és cabdal

resolucions parlamentàries. D'aquesta manera, la justícia espanyola podria dir que s'ha demostrat una desobediència reiterada al TC. Amb això, Pedro Sánchez vol frenar la resposta de l'independentisme a la sentència contra el procés per totes les vies.

Sánchez, com Rajoy

La maniobra de la Moncloa de recórrer contra la resolució parlamentària del juliol mitjançant incidents d'execució és cabdal, perquè el president de la Generalitat, Quim Torra, ha reiterat que la cambra haurà de respondre a la

sentència sobre els principis de l'exercici del dret d'autodeterminació, la democràcia i els drets humans. També ho van fer JxCat, ERC i la CUP al parlament durant el debat de política general, quan van refermar el dret d'autodeterminació com un dels pilars de la resposta al Suprem. Però ara qualsevol nou pronunciament del parlament sobre l'autodeterminació podrà ser considerat un delict de desobediència i dur els membres sobiranistes de la mesa davant la justícia espanyola, amb el risc de ser inhabilitats. L'estat espanyol torna a actuar limitant el dret del debat parlamentari.

La història es repeteix: ja va passar amb la mesa del parlament anterior, encapçalada per Carme Forcadell. Ara com ara, Forcadell és a la presó, pendent de la sentència del Suprem, i la resta de membres sobiranistes de la mesa esperen la data del judici al

Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. Tanmateix, és la primera vegada que el TC força la mesa actual i el president de la cambra a actuar com a 'òrgan censor', tal com han denunciat reiteradament JxCat i ERC. És a dir, els insta a acceptar o refusar iniciatives segons el contingut que tinguin i no segons la correcció formal. Torrent va rebre un requeriment semblant quan el TC va prohibir la investidura a distància de Carles Puigdemont, però no havia estat objecte de cap limitació d'aquest abast, que afecta la tramitació d'iniciatives parlamentàries de qüestions polítiques clau, com ho són l'autodeterminació, la independència i la monarquia.

La Moncloa i el TC ho vinculen amb el procés

Els tres incidents d'execució es fonamenten en tres resolucions prèvies del parlament

Els moviments parlamentaris independentistes d'aquesta legislatura es vinculen amb els del mandat anterior

anul·lades pel TC. Pel que fa al dret d'autodeterminació, el TC ha suspès uns quants incisos dels apartats I.1 i I.2 de la resolució 534/XII del 25 de juliol perquè –diu– vulneren la sentència del TC 259/2015, que va declarar nul·la la resolució d'inici del procés polític a Catalunya a conseqüència dels resultats electorals del 27 de setembre de 2015 (tècnicament, anomenada 'Resolució 1/XI'). És tot un avís, una amenaça implícita, perquè justament el procés judicial contra els presos polítics al Suprem es remet a uns fets que, segons la fiscalia, comencen amb l'aprovació d'aquesta resolució al parlament.

Així doncs, els moviments parlamentaris independentistes d'aquesta legislatura es vinculen amb els del mandat anterior. És a dir que, d'alguna manera, als seus ulls, el procés continua. Concre-

Pedro Sánchez vol frenar la resposta de l'independentisme a la sentència contra el procés per totes les vies. EFE

El xoc de legitimitats entre el TC i el parlament, amb la fiscalia i els tribunals encalçant la mesa, torna, doncs, a l'hemicicl. ALBERT SALAMÉ

tament, el text suspès diu: 'El Parlament de Catalunya es referma en la seva disposició a exercir de manera concreta el dret a l'autodeterminació, d'acord amb la voluntat majoritària del poble de Catalunya, per mitjà d'un acord amb l'estat espanyol o sense acord.' També recorda que és un dret 'irrenunciable' del poble català tal com ha expressat reiteradament la cambra. I hi afegeix: 'El Parlament de Catalunya es ratifica en la defensa de l'exercici del dret d'autodeterminació com a instrument d'accés a la sobirania del conjunt del poble de Catalunya.'

Torna el xoc de legitimitats a l'hemicicle

La notificació ja ha arribat al parlament. Havent dinat l'han signada Torrent i la major part de membres de la mesa. En canvi, els dos membres de JxCat, Josep Costa i Eusebi

Campdepadrós, han refusat de signar-la. El requeriment els recorda que tenen 'l'obligació d'abstenir-se a fer qualsevol de les actuacions tendents a donar compliment als incisos impugnats' de la resolució del juliol, i el 'deure d'impedir o paraitzar qualsevol iniciativa, jurídica o material, que directament o indirecta impliqui ignorar o eludir' les sentències a què es remet. El TC també ha traslladat formalment la decisió de suspendre aquests punts de la resolució del juliol al ministeri fiscal i al parlament, que podrà presentar-hi les al·legacions corresponents.

El xoc de legitimitats entre el TC i el parlament, amb la fiscalia i els tribunals encalçant la mesa, torna, doncs, a l'hemicicle. Quan algun grup parlamentari promogui una iniciativa que es refereixi a l'autodeterminació, a la independència o al rei

El requeriment els recorda que tenen 'l'obligació d'abstenir-se a fer qualsevol de les actuacions tendents a donar compliment als incisos impugnats'

espanyol, les mirades tornaran a dirigir-se als membres independentistes de la mesa. Cs ja ha dit que no farà els ulls grossos. El grup de Carlos Carrizosa i el PSC han fet pinya una vegada i una altra a les reunions de la mesa, quan han considerat que es tramitaven iniciatives que vulneraven el TC. Això va passar amb les resolucions del debat de política general; poc després, JxCat i ERC van votar inesperadament a favor d'una resolució de la CUP que refermava el caràcter sobirà del parlament. El mateix text relligava la reclamació de l'amnistia a l'exercici de l'autodeterminació i afirmava la legitimitat de la desobediència civil i institucional com a instruments en defensa dels drets polítics, civils i socials que fossin lesionats. 'No podran dir que no han estat advertits', ha sentenciat Lorena Roldán. ■

ANNA

‘No he pogut parlar amb el Xavi des de la nit de la detenció’

Entrevista a l'Anna, parella de Xavier Duch, un dels detinguts del 23-S que és empresonat a Soto del Real

ALBERT SALAMÉ

LARA ARDEVOL MALLOL

Jo sabia que passaven aquestes coses, però no t'imagines mai que t'entrin a casa.' L'Anna no esperava res de tot allò que va passar la matinada del 23 de setembre, quan nombrosos agents de la Guàrdia Civil van entrar a casa seva fent crits i clavancops de porta. Venien

a detenir Xavier Duch, la seva parella, ara empresonat a Soto del Real, acusat de terrorisme. De llavors ençà, assegura haver viscut un 'huracà de sentiments' que mira de superar gràcies al suport i la força dels qui l'envolten.

Parlem amb l'Anna —que no vol fer públic el seu cognom— al Casal Can

Capablanca de Sabadell, la seva ciutat. També hi ha Xavier Pellicer, advocat d'Alerta Solidària, que ens diu què pensa sobre les irregularitats que s'han comès durant el procés: 'El joc brut a la curta els pot sortir bé, però a la llarga tot això que han fet aquests quinze dies pot fer que el procés s'impugni i es declari

*Els nens eren dins del llit.
No es van moure. El petit
feia l'adormit*

*Vaig fer pujar les
persianes i vaig veure tot
el poble allà davant*

nul.' Després de parlar amb l'Anna, a les portes del casal ens trobem també David Budría, un dels detinguts que van ser alliberats.

—Què recordeu primer de tot, de la matinada de la detenció?

—El primer record és de fotre-li un cop a la cama al Xavi dins el llit i dir-li: 'Són dins, Xavi.' Vaig veure llum per sota de la porta d'entrada de casa i vaig pensar que ens robaven les bicis. Vaig anar darrere la porta per aguantar-la, vaig picar i vaig dir 'Fora!' perquè els lladres s'espantessin i se n'anessin. Llavors van començar els cops i els crits: 'Guàrdia Civil!' El centre de la porta va caure a terra i vaig veure llanternes i cascos. 'A terra! A terra!', cridaven. Picaven a la porta del costat, on no hi ha res. I 'Aquí hi ha nens! Aquí hi ha nens! A terra!' Jo vaig anar cap a l'habitació dels nens, el Xavi cap a l'altra banda, al menjador. I van començar a entrar tot d'agents de la Guàrdia Civil.

—I després?

—Els nens eren dins del llit. No es van moure. El petit feia l'adormit. De seguida em van venir a dir que jo i els nens en quedàvem al marge, que venien a parlar amb 'Javier', i jo sentia que parlaven al menjador, no sabia gaire bé de què. Al cap d'una estona vaig sentir una veu de dona i després vaig saber que era la lletrada de l'administració de justícia. Després em van informar que el Xavi m'havia triat a mi per dir-me que se l'enduïen detingut. Els vaig preguntar que a on i per què, i em van dir que això era una informació que no em podien donar. Vaig estar moltes hores amb una incomprensió total: no sabia què hi feia la Guàrdia Civil, a casa meva, ni per què s'enduïen el Xavi. Van estar-hi unes sis hores, de quarts de sis a quarts de dotze.

—Quan comenceu a saber què passa i que la detenció és per terrorisme?

—Que la detenció és per terrorisme no ho vaig saber fins al final, quan em van ensenyar l'atestat. Vaig veure en-

tre parèntesis i subratllat: 'delicte de terrorisme' i el vaig llançar a la taula directament. Vaig dir: 'Això, de què?' Però vaig començar a saber una mica què passava a quarts de nou, quan vaig sentir els primers crits de 'Llibertat' des del carrer. Estava sola al menjador amb un dels agents, me'l vaig mirar i em vaig posar a plorar. Em vaig retenir molt, però vaig pensar: 'Hòstia, no pot ser... què passa?'

—Què es van endur durant l'escorcoll?

—Principalment tot allò que era digital: telèfons mòbils, càmeres digitals... Des de la dels meus fills fins a discs durs amb pel·lícules i sèries, ordinadors, la tauleta, llapis de memòria plens de fotografies... No en trauran res. M'han robat tots els records que tinc en fotografia i vídeo i les fotografies del Xavi de tota la seva vida. Ens anaven preguntant 'I això què és, i això què és?' Els meus fills tenien unes ampolles d'aigua que havien fet amb paper pinotxo, que s'havien destenyit i ara són de colors. I em demanaven què era allò i què hi havia a dins. Els van fer anar de corcoll coses tan absurdes com un treball manual d'un nen. També em van demanar per uns mapes i els vaig dir que eren de quan feia rutes en bicicleta. Es van endur llibretes meves, diaris de viatge...

—Com són les hores posteriors?

—Entre tensió, sensació de putada, ràbia, tristesa... Un superhuracà de sentiments que no saps què et passa. Vaig fer pujar les persianes i vaig veure tot el poble allà davant. Hi havia premsa, però tant me feia. Buscava cares amigues, d'algú que em pogués dir què coi havia passat. De seguida van venir els advocats d'Alerta i, hòstia, em van baixar les espatlles... No saps on agafar-te, no saps què ha passat. T'ho han vulnerat tot i saps que havia d'haver-hi un advocat i que no hi ha estat perquè no has pogut avisar i t'han tingut aïllat. Ens van prendre els mòbils...

—Quan en torneu a tenir notícies, d'ell?

—Em va poder trucar la mateixa nit,

*Els familiars que
l'han visitat el veuen
bé, fort i segur*

ALBERT SALAMÉ

cap a les onze, per dir-me on era. Em va dir que no em podia dir res més. Li vaig preguntar com estava i si l'havien tractat bé, ell em va demanar com estava, com estaven els nens... I ja està, no em va poder dir res més. Des d'aleshores no he pogut parlar amb ell directament, ni veure'l. Això és perquè no sóc familiar directe ni som casats.

—No heu pogut tornar a parlar ni per telèfon?

—No. Crec que cap no ha pogut trucar. No sabem encara ben bé com va.

—Per tant, no sabeu ni quan podreu parlar-hi per telèfon ni quan podreu tornar-lo a veure?

—Quan el deixin... [Riu.] Sí que passarà, eh? Però no sé quan. No hi ha compte enrere.

—I sabeu com està?

—Sí, els familiars que l'han visitat el veuen bé, fort i segur. Jo m'agafo molt fort a això. En certa manera entenen tot el que passa, però no tenen informació sobre què els passarà ni si continuaran aïllats. Jo crec que anímicament, en general, estan bé tots, pel que hem compartit amb les famílies. Ell ha explicat que només pot sortir dues o tres hores de la cel·la. Alguns tenen dret de fer tallers, alguns altres no... No sé ben bé què li deixen fer i que no, però està sol en una cel·la i té estonetes que comparteix amb un parell de companys. L'últim dia no vam poder entrar un paquet, no sé per quina raó. El primer paquet que li vam enviar amb samarretes, pantalons i mitjons no el té. Potser s'ha perdut als llimbs...

—I les cartes? Si finalment es confirma que són en règim FIES, fins i tot les cartes han de ser revisades.

—Alguns familiars ens han dit que potser agilitzem més tot això de les cartes si les escrivim en castellà, així no les han de traduir. On s'encallen les cartes no és en el fet d'arribar a la presó, sinó un cop a dins, que les han de revisar totes, per dir-ho així. M'he de rumiar si recupero el meu castellà o no... [Riu.]

—Què en penseu que els hagin dispersat en mòduls i que alliberessin dos dels detinguts el primer dia?

—Veig que volen cansar-nos, maltractar-nos i destruir-nos anímicament. Tot plegat té tan poc sentit, em va tan gran i és tan surrealista que veus que clarament volen espantar-nos i que se'ns acabi la paciència i la insistència que tindrem durant el procés, que ja és prou dur perquè trobes a faltar la persona, que no hi és. Quan t'ho posen tan difícil dius 'Em vols fotre la vida impossible. I res més. Doncs no te'n sortiràs.'

—Tenint en compte tot això, com ha estat el procés psicològic des del dia de la detenció fins ara?

—Ha estat tot tan dens que em fa la sensació que va ser abans-d'ahir. Aquesta setmana començo a estar més lúcida. Al començament va ser total incomprensió, no entenia res i volia que m'expliquessin què passava. A mi em va sortir primer la tristesa profunda i incontrolable i ara crec que començo a notar més ràbia. Suposo que és un procés que té les seves etapes, com una mena de dol, perquè aquesta persona ja no hi és. Però, bé, no és mort. Tens l'esperança i t'hi agafes fermament. Hi confies cegament. Tard o d'hora tot això caurà perquè no s'aguanta per enlloc.

—Teniu dos fills. No són fills del Xavi, però heu explicat que eren a casa durant la detenció. Com ho viuen?

—Aquest cap de setmana vam fer una festa de pijames perquè el gran tenia ganes de venir a dormir a casa, ja, però el petit deia que se sentia més segur a casa del pare. Volia que veiessin que és casa nostra i que, malgrat que ha estat

L'Anna parlant amb David Budría, un dels detinguts que va ser posat en llibertat. LEBERT SALAMÉ

vulnerada, s'hi pot dormir, és segura i no passa res. Els nens estan bé, són molt més resilients que nosaltres, però sí que pregunten moltes curiositats sobre la presó: què mengen, si les cel·les tenen barrots... Tenen inquietud per la part dels qui són els 'dolents' per a ells, els qui han entrat a casa. No em pregunten res del Xavi, com els adults. Els he de demanar si el troben a faltar. Entenc que també em veuen trista a mi, i la relació amb ells és molt sincera. No m'amago dels meus sentiments perquè estiguin millor. Vull que vegin la seva mare expressar-se.

—Com els recorden, els guàrdies civils?

—L'altre dia, després d'estar abraçats i plorant mitja hora, vam poder compartir com vam viure aquell moment, cosa que fins ara no havíem fet: 'Jo, quan van entrar, em vaig espantar', 'Jo era dins el llit i vaig fer l'adormit...', 'Vaig veure un Guàrdia Civil que portava

Ha estat tot tan dens que em fa la sensació que va ser abans-d'ahir

una pistola'... Els impressiona tot això. Però, malauradament, ja saben què fa la policia. Ells juguen al primer d'octubre. Juguen a fotre's hòsties. Fan veure que són dos equips i uns persegueixen els altres. I jo no els ensenyo, aquests jocs. A casa meva no hi entren armes ni bastons. L'adoctrinament aquest que diuen no ve de part nostra, ben al contrari. El petit va fer un dibuix del dia de la detenció. Va dibuixar una llitera molt grossa, amb ells dos al llit amb els ulls molt oberts. Em van dibuixar a mi, molt petitona, a terra. I al costat hi havia dos guàrdies civils somrient. De fet, un, que anava amb passamuntanyes, els va dir que no s'espantessin, que anaven amb passamuntanyes perquè en realitat són molt lletjos. El gran em deia: 'Què es pensen, que som rucs?' S'estaven pentinant i l'agent els deia 'Si us sabeu pentinar! Ho feu molt bé!' Se'n fotien, de nosaltres...

—Els dies posteriors a la detenció us heu sentit assetjada d'alguna manera?

—Jo ara no tinc por. Sé que segurament em poden veure o que potser a casa meva van deixar micròfons. No en tinc ni idea, però l'endemà de la detenció van pintar una creu vermella a la vorera davant la porta de la veïna. Es van equivocar de porta, pobra... Estem marcats. Vés a saber... Estic exposada i tinc la sensació que casa meva és oberta a tothom qui vulgui. Però m'és igual. Quan t'han entrat i t'ho han tocat tot... De fet, el primer que vaig pensar quan vaig aixecar les persianes va ser: 'Si us plau, que tot el poble pugi a casa.' Tinc la sensació que necessito abrigar-me amb la gent.

—Com el valoreu, el suport popular?

—Jo crec que és la nostra base, de tots els familiars. És brutal que la gent que no coneixes t'aturi pel carrer i t'abraci. També com et cuida la gent de més a prop. I la resposta que hi va haver amb la manifestació.

—No heu consultat cap mitjà d'ençà del dia de les detencions?

—No. L'altre dia vam mirar amb els nens fotografies de quan el Xavi sortia de casa. Però només això, no he pogut llegir cap notícia. No ho necessito gens perquè tot són mentides. No tinc força per a això ara mateix, no tinc fetge. Totes les filtracions que hi va haver... No cal. És molt destructiu tot plegat. Em nodreixo de la força de la gent i d'allò que em diuen.

—Com us ho expliqueu, tot això que ha passat?

—No ho sé. Jo sé que és una manobra totalment política, perquè, si no, no té sentit. Però no sé quina mena d'estratègia volen fer servir ni cap a on volen anar... Jo sóc una patata, amb això. No m'interessa gens. Entenc que això només es pot desencallar si hi ha algun moviment polític. La vida d'aquestes persones i la de la primera tongada de presos no es desencallarà si no hi ha moviments polítics, però això no és a les meves mans. Pot haver-hi molta força legal, però si ni tan sols informen els advocats i hi ha tantes irregularitats... per on més es pot atacar?

—Més enllà del perquè de l'operació, suposo que una de les preguntes que us heu fet aquests dies és 'per què ell?'. Qui és en Xavi i quina ha estat la seva relació amb l'independentisme?

—En Xavi és un paio normal. Jo crec que la seva afició preferida és ajudar la gent, sempre, per davant de tot, fins i tot d'ell mateix. És una persona molt generosa, molt disposada i molt sacrificada. És dins el teixit associatiu de Sabadell i dins la comissió de festes. Forma part de la Sèpia Verda, una entitat amb què fem jornades gastronòmiques, concursos de canelons, campionats de petanca... Som gent normal... Pel que fa a l'independentisme, el Primer d'Octubre s'hi va implicar molt, com tots. Però és força apolític. Ell és del poble. Tant li fa si ets més de cap aquí o més de cap allà. El Xavi és del poble, i el poble ha de decidir. ■

Tinc la sensació que necessito abrigar-me amb la gent

El Xavi és del poble, i el poble ha de decidir

ALBERT BOTRAN

‘Aquesta revolta ha de ser molt més difícil de sufocar’

Entrevista al número dos de la CUP a les eleccions espanyoles del 10 de novembre

JOSEP REXACH FUMANYA

Albert Botran (Molins de Rei, 1984) torna a la primera línia política. Si més no, durant la campanya de les eleccions espanyoles del 10 de novembre, en què la CUP es presenta per primera vegada a la seva història. Ex-diputat del Parlament de Catalunya durant els mesos més calents del 2017, Botran serà el número dos de Mireia Vehí i provarà de posar un peu al congrés espanyol si els resultats li ho permeten. Parlem amb ell abans que comenci el ritme frenètic de la campanya. Ens parla de la necessitat que l'independentisme aporti una veu més rupturista, que no sigui 'ostatge del PSOE' i confia que la capacitat de mobilització pugui tornar a desbordar l'estat espanyol.

—Què ha estat fent Albert Botran d'ençà que va deixar el parlament l'octubre del 2017?

—Doncs, en l'àmbit laboral he estat a l'atur. Aquest temps m'ha servit fonamentalment per a dedicar més hores al meu fill, més hores a la història, que és la meva passió, i he començat una tesi doctoral sobre en Josep Termes. També he pogut dedicar força hores a la meva feina dins el secretariat nacional. Després d'haver plegat com a diputat, alguns vam pensar que el nostre compromís podia continuar, perquè el moment polític ho requeria, i alguns dels ex-diputats ens vam presentar al secretariat.

—Teníeu ganes de tornar a la primera línia política?

—És força contradictori, perquè és una situació que et deixa molt exposat, de molta responsabilitat i personalment és complicada. A vegades preferiria passar més desapercebut i poder-me dedicar al meu fill, a escriure sobre la història o militar en un espai que no exposi tant. Però si t'ofereixen aquesta responsabilitat, entomar-la és coherent amb el compromís que tens. Si creuen que ho puc fer bé, doncs la demanda me la prenc seriosament. Però també diré que estic força nerviós per tot allò que pot venir.

ERC i JxCat haurien de contribuir a la crisi d'estat

L'independentisme a Madrid és ostatge del PSOE

—Anem al tall. Dieu que aneu al congrés espanyol a causar inestabilitat i ingovernabilitat. Això com es podrà fer, en el cas que obtingueu dos diputats o tres o quatre?

—Sabem que la nostra força és limitada, però que, en canvi, té una proposta política que podria tenir-ne molta, de força, si la comparteixen i la fan seva les forces sobiranistes o independentistes catalanes. És a dir, que l'estat espanyol no ens concedirà cap reconeixement de drets, sigui la república, sigui un referèndum o un pacte que superi l'estatut, com sembla que voldria Catalunya en Comú Podem. A cap d'aquests escenaris no s'hi arriba si no és amb una crisi d'estat. Les forces catalanes hem de contribuir a la crisi d'estat, una part de la qual és l'absència de pactes estables de govern. Tampoc sobrevalorem la qüestió de la governabilitat, perquè una crisi d'estat requereix més factors, però l'absència de pactes de govern, en aquest cas amb el PSOE, és un dels ingredients d'aquesta crisi necessària.

—Expliqueu-me què vol dir sotmetre l'estat a una crisi.

—El millor és remetre'ns a experiències conegudes i concretes. L'octubre del 2017, vam provocar una crisi a l'estat, però cal que sigui més intensa. Ells ens van poder reprimir, utilitzant la seva força per sufocar aquella rebel·lió. Hem de pensar vies perquè aquesta rebel·lió sigui molt més difícil de sufocar. Una que hi contribueix és la ingovernabilitat, però no és l'única, perquè l'estat pot funcionar sense govern. De fet, ens enfrontem a un aparell de l'estat sense govern, de moment. Per tant, hem de pensar en altres eines que causin aquesta crisi. I, per descomptat, la mobilització n'és una. I no només les manifestacions, sinó tot allò que es preveu de cara a la sentència. És una mena de mobilització que posa en crisi l'estat. Ho saben i per això han enviat els efectius de policia extres. Vagues, desobediència i boicot són necessaris perquè tot això funcioni. I l'altre ingredient que creiem que contribuiria a aquesta crisi d'estat és que se li obrin més focus de crisi dins

l'estat. Em refereixo a altres pobles de l'estat espanyol o moviments socials i populars. Tot apunta que hi haurà una crisi econòmica d'ací a poc temps, per tant, això portarà protestes en defensa dels drets socials perquè, probablement, la solució del PSOE serà la de totes les socialdemocràcies: retallar.

—Parleu d'ERC i JxCat perquè comparteixin aquesta voluntat de sotmetre l'estat espanyol en una crisi, però segons que hem vist en aquesta darrera legislatura, la cosa no aniria en aquesta línia. Per tant, no sembla que us compriu aquesta estratègia.

—I precisament per això la veu de la CUP és molt necessària en aquesta campanya i dins el congrés. Crec que és un dels elements que ha fet que dins la militància es canviï d'opinió respecte de l'abril, quan vam decidir de no presentar-nos. És a dir, hem vist com d'equivocada era la línia dels portaveus independentistes i sobiranistes a Madrid, que pràcticament oferien el pacte al PSOE sense res a canvi. Hem vist que és un independentisme i un sobiranisme ostatge del PSOE. Com que hi hauria una alternativa pitjor, sempre hem de donar suport al PSOE, diuen. Doncs això ens sembla un error. El PSOE també forma part de l'estat, és una de les expressions de l'estat i no cedirà en cap terreny, si és que no es troba en una situació de crisi.

—Si us posen en la dicotomia que el vot de la CUP és necessari per a evitar un tripartit ultra, argument utilitzat per Rufián, què fareu?

—És una aritmètica impossible perquè si les dretes sumen, faran un pacte, independentment del que faci la resta. Si no sumen, qui té la iniciativa per a cercar aliances és el PSOE. I nosaltres no li donarem suport. Si de cas, provocariem una repetició d'eleccions, que no ens semblaria un mal escenari. Nosaltres volem fer valdre els nostres principis.

—Quan parleu d'un independentisme ostatge del PSOE, us referiu a ERC i JxCat a parts iguals?

Hem de pensar vies per a fer una rebel·lió molt més difícil de sufocar

ADIVA KOENIGSBERG

—Pràcticament, sí. Sí que hi ha matisos en la manera com s'expressen públicament. Rufián ha estat molt explícit en el lliurament cap al PSOE, tan explícit que crec que ni la militància d'ERC mateixa comparteix algunes de les expressions que ha fet servir. JxCat no ho fa tan explícit, però al final és el PDECat qui porta el timó d'aquesta formació i ja vam veure que van preferir lliurar la Diputació de Barcelona al PSC. I això no s'entén que formi part d'una estratègia independentista.

—Un dels documents que havia de votar el consell polític parlava de presentar-vos a les eleccions, però fent la mínima activitat parlamentària. Serà així?

—Cal concretar de quina manera no participariem en la normalitat. Ara, no participar en la normalitat ja és una decisió. Però creiem que les lleis que puguin sorgir de les majories que doni el congrés no seran prou avançades perquè mereixin la nostra implicació. Si hi ha cap disjuntiva en què es tracta de derogar, per exemple, la reforma laboral –cosa en la qual no confio perquè el PSOE quan ho ha pogut fer, no ho ha volgut fer–, naturalment que hi

aniríem. Però no confiem que s'arribi a situacions com aquestes. Pensem que tots els avenços de l'àmbit social, ecològic, feminista o antiracista seran fruit d'una ruptura amb l'estat i d'una república catalana. Per això posem la república catalana com a prioritària i entenem que la nostra estratègia depèn d'aconseguir aquesta ruptura.

—Llavors, només participariu en els plens en què el vostre vot fos decisiu, i en la resta no? Un diputat de la CUP seria present en el dia a dia del congrés?

—Hi aniria quan creguéssim que és més útil de ser-hi que no pas de ser a una altra banda. Per exemple, els diputats de la CUP fent de suport en determinades mobilitzacions en uns altres punts de l'estat poden ser més útils per teixir aliances amb els altres moviments, que no pas escalfant la cadira al congrés.

—És a dir, ho anireu valorant sobre la marxa?

—Sí.

—Ara mateix, dret d'autodeterminació, amnistia i desobediència civil són els punts que us uneixen amb ERC i JxCat?

—Sí, però a la pràctica veiem que l'expressió d'aquests partits al congrés espanyol ha estat contradictòria en aquests objectius. Nosaltres és clar que defensem l'amnistia, però no pensem en una amnistia que es pugui pactar amb el PSOE. La nostra amnistia equival a la ruptura, és a dir, que reconeix que tot allò que s'ha fet no és constitutiu de delictes i, per tant, es pot tornar a fer.

—I l'autodeterminació?

—Compartim l'objectiu amb ERC i JxCat i la compartiríem fins i tot, crec, amb Catalunya en Comú, però no creiem que la idea d'arribar-hi sigui pactant amb el PSOE, sinó precisament, posant-li problemes.

—Cercareu cap coordinació amb ERC i JxCat, o voleu ser més un vers lliure?

—Penso que tenim una proposta molt clara i si les altres formacions la comparteixen podrà haver-hi camí compartit. Però una cosa que no farem és submergir-nos en una dinàmica de pactes amb el PSOE. Precisament ens presentem contra això. L'únic front compartit que ens interessa és un front de ruptura per a no pactar amb cap govern espanyol

que no reconegui l'autodeterminació i l'amnistia.

—Quan toqui fer la ronda de consultes amb el rei, hi anireu?

—No ho sé, però si més no volem expressar-li la falta de legitimitat en relació amb el poble català. Dubto molt que ens vulgui rebre. Ja va fer la descortesia de no rebre la presidenta Carme Forcadell.

—És a dir, la 'via Borràs', no la descarteu.

—No ho sé. Si de cas, no seria una visita complaent amb l'hereu dels Borbons i principal cara pública de la repressió sobre la nostra societat.

—Al text aprovat al consell polític feu una crida a concórrer a les eleccions amb 'organitzacions a l'esquerra de Podem', en referència a partits com ara Sortu, Anova, Esquerra Castellana. Hi ha hagut contacte?

—Molt pocs, perquè el temps per a presentar-nos ha estat molt ajustat. Però aquestes setmanes potser podem fer públic algun suport i alguna col·laboració.

—Amb Bildu, que es presenta amb ERC, heu mirat de fer-hi aliança?

—Amb Bildu, hi tenim relació estable. Hi hem mantingut contacte, però no amb l'objectiu d'assolir coalició, perquè la CUP ha decidit fa molt poc de presentar-se. Això no es preveia fa temps, quan ens vàrem reunir amb Bildu per intercanviar visions del moment polític. És evident que ells tenen una proposta que inclou aquesta aliança amb ERC. A mi no em sembla que sigui encertada, però vaja, depèn dels seus ritmes i prioritats.

—I Som Alternativa no podia entrar en aquesta fórmula de fer aliances amb formacions d'esquerra?

—Sí. De fet, és un actor polític amb el qual tenim moltes coincidències. I tant. Però segurament no va ser gaire beneficiós el fet que tota la comunicació es fes mitjançant les xarxes socials i assenyalant la decisió de la CUP com a equivocada, segons si es feia l'aliança o

ADIVA KOENIGSBERG

no. Jo crec que si vols que una cosa surti bé, la fas amb una mica més de cura.

—Que el Front Republicà es presentés a les últimes eleccions va crear tensions internes a la CUP. Com ho heu gestionat?

—Crec que s'ha gestionat amb força intel·ligència. Allò podia haver acabat amb una escissió, però les dues bandes hi van posar seny perquè fos una divergència durant un temps. Evidentment hi era, però no es volia que acabés en un trencament entre Poble Lliure i la CUP. I després Poble Lliure va posar totes les cartes sobre la taula i va dir que preferia que la CUP presentés una llista. En el moment que la CUP va prendre aquesta decisió, no tenia sentit repetir un Front Republicà.

—Havia sonat molt el nom de Mireia Boya, però al final no ha entrat a la llista.

—Hauria estat un actiu, naturalment, i crec que ella es continua sentint vinculada a la CUP. Si no és a la llista és perquè va decidir de no ser-hi. Jo crec que hi hauria pogut ser, sí.

—De fora, fa la impressió que hi ha una lluita constant entre Poble Lliure i En-

davant i que la CUP ha de fer equilibris per no caure sempre que s'acosta una decisió important. És així?

—Bé, és una organització plural que té aquests dos referents interns com a principals, tot i que hi ha més sensibilitats. S'ha de treballar molt perquè l'organització sigui cohesionada, tingui una línia coherent i, fins i tot, creixi. És el preu que pagues per a tenir aquesta classe d'organització. En un partit més vertical, les coses funcionen d'una manera diferent. Si ets a la direcció, bé, i si no, malament. Aquí no, esmerces més temps en processos interns perquè totes les sensibilitats puguin expressar-se, puguin sentir-se còmodes dins la CUP. És més complex, però no volem perdre riquesa.

—La falta de diners a la formació i l'augment de les quotes, ha pesat en la decisió final de presentar-se?

—No. Pensant en termes econòmics, la decisió conservadora era la de no invertir en una campanya electoral en què pots perdre diners. Ningú no t'assegura que tindràs representació en el moment que pren aquesta decisió. Després sí que han començat a aparèixer sondatges que ens

fan entrar al congrés, però en el moment que prens aquesta decisió és més un risc econòmic que no pas una font d'ingressos. De fet, el pressupost de campanya és molt humil. Ni tan sols podrem arribar a totes les cases. Tenim recursos limitats i farem una campanya de recaptació de fons. Concorrer a les eleccions és una despesa i va ser un dels elements contraris a l'hora de decidir què fer.

—Com va quedar la polèmica interna per la participació de Mireia Vehí, ara cap de llista, en un míting del PSC?

—Quan la van convidar a participar en aquell acte, ella va demanar si podia fer-ho, i la CUP li va dir que sí, perquè la Mireia volia estar amb la seva mare. Després alguns ens ho han retret, com si això volgués dir donar suport al PSC. Jo crec que era un acte a títol personal i ella ho va expressar així.

—Després de la sentència, eleccions o front unitari?

—Després de la sentència mobilització intensa. M'alegra veure que el canal de Telegram voreja les 100.000 persones i és una mena de mobilització que ens convé per interrompre la normalitat. Vàrem proposar al parlament un acord gran de país per a exercir l'autodeterminació, l'amnistia i avançar en drets socials. Veiem que l'independentisme hauria d'estar molt més atent a les reivindicacions socials, perquè no hi haurà manera de tenir majories més àmplies, que ha de ser una preocupació per a tothom, si no les atensem: defensa del sector públic, una fiscalitat més justa on pagui més qui més té... Tot això ha de formar part de la nova proposta perquè l'independentisme torni a la càrrega.

—Com a ciutadà, historiador i polític, com veieu els dies que vénen?

—Molt esperançat que serveixin per a revifar les energies de les opcions rupturistes i independentistes. És a dir, la repressió era pensada per desmobilitzar, espantar i tancar una etapa, però si tenim una resposta sota el lema 'ho tornarem a fer', sota les formes de la

desobediència no violenta, l'ocupació de l'espai públic i la vaga, haurem aconseguit que aquesta repressió no tingui l'efecte que cercaven. Sí que hi ha una petita preocupació.

—Quina?

—Que el conjunt de formacions polítiques no fa seus els últims set presos independentistes, els consideren uns presos de segona i que no convé reivindicar-los públicament. Ens sembla un error molt gros. Perquè precisament una de les funcions és dividir, no tan sols espantar.

—Suposo que penseu en declaracions com les de Laura Borràs o Gabriel Rufián.

—Principalment, sí. I són a temps d'essenar-les. Nosaltres volem fer valer públicament que tornarem a ser acusats de violents i segurament hi haurà gent que serà detinguda. Només faltaria que ara gent que surt a defensar els nostres presos polítics no siguin considerats també represaliats polítics.

—Oriol Junqueras va ser el director de la vostra tesina. Quina relació hi manteniu?

—És una relació personal bona perquè, evidentment, ens coneixem de fa temps i hem fet força coses plegats. Políticament, no sempre estem d'acord. L'Oriol, com a polític, és força enigmàtic i costa de saber ben bé què pensa. A la presó l'hem visitat un parell de vegades i hem pogut evidenciar les nostres diferències. Però per sobre de tot hi ha una enorme solidaritat amb els nostres presos. Vàrem fer el referèndum i és inadmissible que hagin de ser a la presó per haver complert el seu compromís. Ara, això no impedeix que les seves opcions polítiques siguin discutibles, com ho són les nostres. L'independentisme ha de debatre molt. Segurament la nostra versió dels fets de l'octubre i les nostres propostes serien millorables, però també ho són les dels dos partits majoritaris, que es troben en una confusió política molt gran. ■

No pensem en una amnistia que es pugui pactar amb el PSOE

La candidatura del Front Nacional podia haver acabat amb una escissió de la CUP

Oriol Junqueras i el seu advocat, Andreu Van den Eynde, al Tribunal Suprem espanyol. ACN

Què hi ha en joc dilluns a Luxemburg amb Oriol Junqueras?

Diari d'un judici polític «Aquests dies s'esdevindrà un de les anomalies més flagrants de tot el procediment judicial al Suprem espanyol»

JOSEP CASULLERAS NUALART

Entre avui i dilluns s'esdevindrà una de les anomalies més flagrants, més evidents, de tot el procediment judicial al Tribunal Suprem espanyol contra el procés. Perquè quan es faci pública la sentència contra els presoners polítics el Tribunal de Justícia de la UE (TJUE), amb seu a Luxemburg, encara no s'haurà pronunciat sobre la immunitat d'Oriol Junqueras com a eurodiputat electe. I fou el Suprem mateix, el tribunal

que presideix Manuel Marchena, que va demanar al TJUE si Junqueras tenia la immunitat o no, una qüestió pre-judicial que dilluns, 14 d'octubre, es començarà a debatre a Luxemburg. No serà pas el dia que es resolrà la qüestió. Però la vista es farà amb fets consumats per part del Suprem contra Junqueras, i no tan sols per la sentència condemnatòria que ja s'hagi fet pública.

Perquè la qüestió més xocant d'aquest procediment és força elemental: si el Tribunal Suprem espanyol té dubtes sobre si Oriol Jun-

Si el Tribunal Suprem espanyol té dubtes sobre si Oriol Junqueras gaudeix d'immunitat com a eurodiputat, per què el manté empresonat preventivament?

queras gaudeix d'immunitat com a eurodiputat, per què el manté empresonat preventivament? I per què el condemnarà sense haver esperat abans a tenir la resposta del Tribunal de Luxemburg a la pregunta que li fa? Ahir el Suprem va desestimar la petició que feia la defensa del president d'ERC de suspendre la publicació de la sentència fins que no hi hagués la resolució del TJUE.

En la vista de dilluns al TJUE, les parts (Suprem, Junqueras i Parlament Europeu) exposaran les respectives al·legacions. S'ha de

Sala de plens del Tribunal de Luxemburg. TJUE

respondre a tres preguntes per interpretar l'article 9 del protocol número 7 de la Unió Europea sobre la immunitat dels eurodiputats. Són les tres preguntes que va fixar el Tribunal Suprem, i que restringeixen els termes del debat que tindrà el tribunal europeu. El Suprem espanyol es va avenir a preguntar sobre la immunitat, tal com demanava la defensa de Junqueras, però formulant a la justícia europea les preguntes que li van semblar pertinents. I és així que el Suprem demana al Tribunal de Luxemburg que aclareixi si Junqueras disposa d'immunitat a partir del moment mateix que va ser elegit eurodiputat a les eleccions del 26 de maig o bé si s'ha de fer una interpretació més restrictiva del Protocol sobre Privilegis i Immunitats de la Unió Europea, segons el qual la immunitat s'adquireix d'ençà de la primera sessió al

La justícia espanyola ha volgut enfortir el relat segons el qual a Europa no fan cabal de Junqueras

Parlament Europeu, que es va fer el 2 de juliol a Estrasburg.

Les preguntes trampa de Marchena

En cas que Luxemburg consideri que Junqueras té immunitat d'ençà del moment que fou elegit, Marchena demana al tribunal si pot tenir la condició d'eurodiputat i la immunitat tot i no haver jurat la constitució espanyola –cosa que, tot sigui dit, el Tribunal Suprem mateix li va

impedir de fer–; i finalment demana si estaria obligat a alliberar Junqueras tenint en compte el procediment judicial contra ell, és a dir, si la immunitat pot tenir un caràcter restrictiu. I l'advocat de Junqueras, Andreu Van den Eynde, demana en les al·legacions presentades al TJUE que es formulin més preguntes, que es vagi més enllà i que es demani si pot ser que un estat imposi condicions addicionals per a poder tenir la condició d'eurodiputat, com aquesta d'haver de jurar la constitució espanyola.

Segons el Parlament Europeu sí que ho pot fer. L'eurocambra s'ha personat en aquesta causa, i hi ha presentat al·legacions, dient que 'no es pot immiscir' en els procediments que decideix Espanya. L'agència ACN informava del contingut d'aquestes al·legacions, que consagren els arguments de

l'ex-president de la cambra Antonio Tajani per a impedir que Oriol Junqueras, Carles Puigdemont i Toni Comín siguin al Parlament Europeu tot i haver estat elegits, tots plegats, per més de dos milions de votants. Els arguments que exposaran són no poden examinar si Espanya ha fet correctament o no el procediment per elaborar la llista oficial d'eurodiputats, perquè això ho regula la llei espanyola, i que l'única opció que tenien davant la llista d'eurodiputats elegits a la circumscripció de l'estat espanyol i de la qual la Junta Electoral va excloure Junqueras, Puigdemont i Comín, era prendre'n nota, sense qüestionar-ho.

La justícia espanyola ha volgut enfortir el relat segons el qual a Europa no fan cabal de Junqueras. I per això ha filtrat una setmana abans de la vista una informació ama-

Façana del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, a Luxemburg. ACN

Qui ha de prendre la decisió és un tribunal, i aquest és europeu i no espanyol

nida de valoració al diari La Vanguardia i a El Confidencial. Els titulars de tots dos diaris eren gairebé clavats: **‘Cap país no dona suport a la immunitat de Junqueras davant la justícia europea’** i **‘Cap estat de la UE no es posa al costat de Junqueras davant Luxemburg’**. Es fa evident el propòsit de la filtració; a La Vanguardia arriben a dir: ‘El fet que cap país de la UE no hagi comparegut en aquesta ocasió davant el TJUE ha portat les institucions estatals al convenciment que va ser correcta la decisió inicial de no reconèixer la immunitat de Junqueras.’ Però en aquests articles es deixa clar que la incompareixença dels estats (que és una opció i no una obligació) no vol dir ni que donin suport a la immuni-

tat de Junqueras ni que s’hi oposin.

Un precedent perillós

Ara, qui ha de prendre la decisió és un tribunal, i aquest és europeu i no espanyol. El mateix tribunal que ja va admetre a tràmit el recurs que van presentar Puigdemont i Comín contra la seva exclusió com a eurodiputats i que és en fase d’estudi. Quan el TJUE prengui la decisió sobre Junqueras –hauran de passar uns quants mesos– el president d’ERC ja haurà estat condemnat a penes de presó. I si decideix que tenia la immunitat i que no l’havien d’haver mantingut a la presó? Què farà aleshores el Suprem? Hi ha hagut especulacions publicades en diversos mitjans que indiquen que la justícia

espanyola hauria de demanar un suplicatori al Parlament Europeu per a poder-lo mantenir tancat, i que el temps que s’allargués aquest tràmit l’haurien de deixar en llibertat. Però mentrestant el Suprem tira endavant, i en cap moment ni la data del 14 d’octubre ni la decisió que prengui Luxemburg no afectaran la sentència.

La decisió que té a les mans el TJUE és cabdal, perquè pot avalar un precedent que ha creat la justícia espanyola per a castigar una forma de dissidència política. Ho han advertit alguns eurodiputats, com ara l’irlandès del Sinn Féin Matt Carthy, que deia a VilaWeb: ‘Si a Espanya li és permès de fer això, què privarà que un altre país imposi unes altres normes per impedir a uns altres eurodiputats que no els agradin d’ocupar els seus escons? Qui ha de decidir qui s’asseu al Parlament Europeu són els votants, la gent, i al poble de Catalunya li ha estat prohibit aquest dret.’ O el basc d’EH Bildu Pernando Barrena: ‘Si ara es posa de moda això que Espanya comença a fer de vetar càrrecs electes, es podran acabar veient grups dissidents, crítics o representants de minories en qualsevol altra part d’Europa.’

I els drets de dos milions de catalans que van votar a les eleccions europees? El Parlament Europeu, com a institució, diu que no veu que sigui un problema que hagi de resoldre Brussel·les, segons les fonts que cita l’agència ACN. Caldrà veure què hi diu Luxemburg.

Els nervis de Rivera davant l'abisme del 10-N

Eleccions espanyoles El president de Ciutadans afronta la repetició de les eleccions espanyoles amb el temor d'un daltabaix electoral que pugui suposar la fi de la seva carrera política

Inés Arrimadas i Albert Rivera, al Parlament de Catalunya durant la moció de censura. EFE

ROGER GRAELLS FONT

El president de Ciutadans, Albert Rivera, encara la repetició de les eleccions espanyoles el 10-N amb nervis. Totes les enquestes publicades pronostiquen una caiguda estrepitosa del seu partit, que pot perdre una vintena de diputats i caure fins a la quarta i, fins i tot, la cinquena posició al congrés espanyol. En mig any, doncs, Rivera passaria d'aspirar a fer

el sorpasso al PP i convertir-se en la primera força de la dreta a tenir un daltabaix que podria fer perillar, fins i tot, la seva carrera política.

Les aigües fa mesos que baixen turbulentes a Ciutadans. El degoteig de baixes del sector més moderat del partit, encapçalat per Toni Roldán, per la deriva ultra i els pactes amb Vox, ha posat en qüestió el lideratge de Rivera. La reacció de la direcció de Ciutadans ha estat de fer pinça amb el president i purgar

els crítics, sense abandonar l'ultranacionalisme espanyol ni la intenció d'arribar a la Moncloa de la mà del PP i l'extrema dreta. Javier Nart va deixar la direcció –tot i mantenir l'acta d'eurodiputat– i el diputat Francisco de la Torre va deixar l'escó al congrés espanyol. Xavier Pericay i Francesc de Carreras, fundadors del partit, també s'han allunyat de Ciutadans.

La figura de Rivera sembla que ja no enlluerna tant. Acumula tretze anys a l'esfera

La figura de Rivera sembla que ja no enlluerna tant

A Rivera tant li fa pactar amb Sánchez (1) com amb Rajoy (2). ACN/EP

política, des que va presentar-se per primera vegada a les eleccions del parlament l'any 2006, amb un discurs contra el catalanisme i de regeneració democràtica. Seran les seves quartes eleccions espanyoles en quatre anys, i un mal resultat el pot situar en el moment més delicat de la seva trajectòria.

Els cops de volant de Rivera

Abans del 28-A, Rivera va decidir de posar un cordó sanitari al PSOE. La relació amb Sánchez va empitjorar notablement després de la moció de censura contra Mariano Rajoy. Rivera volia brindar el suport a Sánchez perquè fos president i convoqués eleccions de seguida, perquè amb la recent sentència del cas Gürtel contra el PP es veia amb possibilitats de guanyar-les,

però la negativa de Sánchez va ser vista com una traïció pel president de Ciutadans, que va acabar votant en contra de la moció de censura tot i el discurs de regeneració i contra la corrupció que sempre havia fet. Un discurs que ja havia quedat en evidència després de pactar la investidura de Rajoy i de sostenir el govern del PP durant un any i mig.

D'aleshores ençà, Rivera va anar atacant i denigrant Sánchez. Tot just dos anys abans, després de les eleccions del 20-D el 2015, Ciutadans i el PSOE havien arribat a un acord de govern per a desbancar el PP. Després de la repetició electoral del 26-J el 2016, Rivera va fer el primer cop de volant avenint-se a pactar amb Rajoy i va pressionar el PSOE perquè s'abstingués, cosa que els socialistes van

fer després d'haver expulsat Sánchez com a secretari general l'octubre d'aquell any.

La maniobra d'última hora, fa dues setmanes, per a evitar la repetició electoral oferint la investidura a Pedro Sánchez es va interpretar com un primer acte del gir que ha consumat Rivera aquest cap de setmana. Un nou cop de timó en la seva estratègia política, ateses les escasses expectatives electorals, que cerca centrar-se en el taulell i una resposta al moviment tàctic del PP. Els de Pablo Casado estan disposats a negociar amb el PSOE per desblocar la investidura, i Rivera no vol quedar arraconat a l'extrema dreta amb Vox. Ara Ciutadans també està disposat a pactar amb el PSOE a canvi de reformes, però sense entrar al govern.

Hi ha un altre cop de volant que va passar més desapercebut, el canvi de l'ideari del partit. Si bé el 2006 Ciutadans declarava que no tenia cap ideologia, en la primera assemblea general va definir-se com a 'centreesquerra'. Això no va impedir que a les eleccions europees del 2009 es presentés amb la ultradreta, i després d'haver-se acostat al PP va consumir el canvi d'ideari del partit el 2017, abandonant una suposada socialdemocràcia per definir-se com a 'liberal progressista'.

Una moció de censura desesperada

La moció de censura contra el president de la Generalitat, Quim Torra, ha estat l'últim episodi de la desesperació de Rivera. Si, fa unes setmanes, la diputada Lorena Roldán

Manuel Valls i Albert Rivera, en una manifestació a Barcelona. ALBERT SALAMÉ

descartava de presentar una moció de censura proposada pel PP perquè estava condemnada al fracàs, Ciutadans va fer el pas després de la convocatòria del 10-N per provar de convertir el Parlament de Catalunya en un gran plató televisiu, en un espot de campanya electoral. L'excusa perfecta va ser l'empresonament de set nous presos polítics, els independentistes detinguts el 23-S acusats de terrorisme.

La teatralització i les constants provocacions de Carlos Carrizosa i Lorena Roldán van rebre com a resposta un perfil baix dels grups independentistes i van derivar en un enfrontament amb el PSC, que no volia participar en la maniobra propagandística de Rivera. Però ja havien aconseguit l'efecte que cercaven i els altaveus mediàtics de Ciutadans van criticar els socialistes i Miquel Iceta per no alinear-se amb Ciutadans.

El 26-M va significar un nou fracàs de Ciutadans en unes eleccions municipals

Rivera va seguir una part de la sessió des de la llotja de convidats, juntament amb Inés Arrimadas i Fernando de Páramo. Amb rostre seriós i assentint als insults de Roldán contra Torra i la criminalització de l'independentisme, va aprofitar la visita al parlament per continuar amb la seva particular pre-campanya electoral utilitzant Catalunya, l'independentisme i el 155, confiat que si va atiant l'odi i la confrontació pot anar guanyant vots a l'estat espanyol.

La crisi de Barcelona i el fracàs a les municipals

L'estratègia de Rivera a les eleccions municipals va

resultar un altre fracàs i a Barcelona va desembocar en el trencament del grup municipal. Rivera va decidir d'incorporar-se a la candidatura de l'ex-primer ministre francès Manuel Valls, a qui va cedir tots els espais electorals i el protagonisme durant la campanya. Valls va començar a allunyar-se de Rivera després del pacte amb Vox a Andalusia, però l'aliança es va mantenir pels interessos d'ambdues parts, que van evitar la trencadissa abans de les eleccions municipals.

Després del 26-M, el PSC va moure fitxa per invertir Ada Colau i evitar que Barcelona tingués un batlle independentista. Ernest Maragall va guanyar les eleccions, però els socialistes volien evitar de totes totes que governés i van oferir a Colau un pacte estable per a tota la legislatura. Mancaven tres vots, i Colau els

va pescar de la candidatura de Valls.

Manuel Valls, Celestino Corbacho i Eva Parera van brindar a Colau el suport necessari, mentre que Rivera gesticulava contra els comuns i l'independentisme. El fet, però, és que Colau va rebre el suport dels tres regidors de la candidatura de Ciutadans. Després de la investidura, Valls i Parera van sortir del grup de Ciutadans i Corbacho va romandre-hi tot i haver votat Colau, amb el beneplàcit de Rivera.

El 26-M va significar un nou fracàs de Ciutadans en unes eleccions municipals. Van obtenir 2.788 vots a tot l'estat espanyol. Només al Principat, JxCat va superar Ciutadans amb 2.798 regidors, i ERC va enfilarse fins als 3.107. A més, novament, el partit de Rivera, nascut a Catalunya, va quedar-se sense cap batllia al Principat. ■

Com es comunicarà la sentència del Suprem?

Judici contra el procés El tribunal pot citar els procuradors dels dotze acusats per lliurar-los la sentència en mà abans de distribuir-la als mitjans de comunicació, a final de setmana o dilluns vinent

Els set magistrats que deliberen aquests dies les penes contra els dotze acusats. EFE

REDACCIÓ

La sentència del Tribunal Suprem espanyol del judici contra el procés és el secret més ben guardat dels set magistrats que deliberen aquests dies les penes contra els dotze acusats. A hores d'ara, la sentència ja està perfilada i el tribunal se centra a acordar les penes i polir els últims detalls d'un

text que es preveu llarg per tal que hi hagi unanimitat. El ponent de la sentència, Manuel Marchena, l'ha escrita després d'haver deliberat amb els sis magistrats que van acompanyar-lo a la sala durant els quatre mesos del judici.

Aquests dies corren molts rumors sobre la data de publicació de la sentència. El Suprem va marcar-se el 16 d'octubre com a dia límit per

evitar haver de prorrogar la presó provisional de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez, uns tràmits que probablement implicarien el trasllat dels dos presos polítics a Madrid i una vista per a revisar-ne la situació. A més, el fet que el Tribunal de Luxemburg establís la vista sobre la immunitat d'Oriol Junqueras el 14 d'octubre va fixar en l'imaginari aquesta data com a límit.

El Suprem va marcar-se el 16 d'octubre com a dia límit per evitar haver de prorrogar la presó provisional de Jordi Cuixart i Jordi Sànchez

En mans del tribunal també hi ha la decisió d'on compliran la probable condemna els presos polítics. ACN

Fonts de les defenses consultades per VilaWeb expliquen que en algun moment han arribat a considerar la possibilitat que el tribunal allargués la presó preventiva de Sánchez i Cuixart sense traslladar-los a Madrid. El tràmit podria fer-se per videoconferència abans de 48 hores i, per tant, en aquest cas, dimecres podrien anunciar la pròrroga i divendres es faria el tràmit. Tanmateix, creuen que aquests últims dies aquesta opció ha quedat pràcticament descartada i que el tribunal manté el 16 d'octubre com a dia marcat en vermell al calendari.

Si el Suprem continua amb el calendari previst, pot dictar sentència el dilluns 14. Les alternatives que es discuteixen són el dijous 10 o el divendres

11, el dia abans de la Hispanitat. Sembla que es descarta el dimarts 15, aniversari de l'afusellament del president Lluís Companys. Sigui com sigui, la data només la saben els set magistrats del tribunal. La lectura pública de la sentència, que implicaria el trasllat dels presos polítics a Madrid perquè assistissin al Suprem i abreujar la sentència, és una opció molt poc probable.

El Suprem pot citar els procuradors dels dotze acusats per lliurar-los la sentència en mà, i que els procuradors ho comuniquin als advocats –si no són citats perquè vagin a Madrid– i als acusats i els seus familiars. Habitualment, les sentències es notifiquen per l'aplicació electrònica LexNET, però el fet que a vegades falli pot empenyer la

El Suprem pot citar els procuradors dels dotze acusats per lliurar-los la sentència en mà, i que els procuradors ho comuniquin als advocats

sala a citar les defenses. A continuació, si abans no hi ha filtracions, es distribuirà pels canals habituals als mitjans de comunicació. Fonts del departament de premsa del Suprem han assegurat a VilaWeb que la sala era discreta respecte de la comunicació de la sentència i que no en tenien cap informació.

En mans del tribunal també hi ha la decisió d'on compliran la probable condemna els presos polítics. La fiscalia ha qüestionat que els presoners puguin romandre a Catalunya, i va proposar al tribunal que apliqués l'article 36.2 del codi penal espanyol als condemnats perquè triguin anys a poder sortir de la presó, una decisió que també és en mans dels set magistrats.

Us expliquem per quins canals es difondran principalment i com cal preparar-se, a més d'alguns consells de seguretat. ALBERT SALAMÉ

Resposta a la sentència: consells i informació pràctica per a estar preparats pel compte enrere

Sentència Consells de seguretat i informació pràctica per a estar preparats per a les mobilitzacions de resposta a la sentència contra el procés

REDACCIÓ

L'horitzó de la sentència contra el procés ja és a tocar, però encara hi ha molts interrogants sobre la resposta ciutadana que suscitarà. Això passa perquè encara no se sap quan es farà pública la sentència, que a tot estirar serà abans del 16 d'octubre, i perquè les organitzacions civils gestionen discretament les accions que preparen. Ara com ara, només

se sap que hi ha una vaga prevista, convocada per la Intersindical el 18 d'octubre, i la protesta que faran Òmnium i l'ANC, que constarà de cinc marxades multitudinàries anomenades Marxes per la Llibertat.

Al marge d'aquestes mobilitzacions unitàries, és molt probable que hi hagi més accions així que se sàpiga la sentència. A continuació us expliquem per quins canals es difondran principalment i com cal preparar-se, a més

Ara com ara, només se sap que hi ha una vaga prevista, convocada per la Intersindical el 18 d'octubre, i la protesta que faran Òmnium i l'ANC

d'alguns consells de seguretat.

Com ens assabentarem de les mobilitzacions?

Si feu servir Telegram, deueu haver vist aquests darrers dies un degoteig constant de contactes que s'hi han donat d'alta. Els canals d'aquesta xarxa han esdevingut un fòrum des d'on s'activen mobilitzacions i se cita la gent a convocatòries diverses. Les fonts fiables són les entitats que han promogut les convo-

FAQS La resposta a la sentència requereix MOBILITZACIÓ IMMEDIATA.

Què hauràs de portar?

UNA RÀDIO, CALÇAT CÒMODE I MENJAR I AIGUA PER PASSAR EL DIA FORA DE CASA.

Vius fora de Barcelona?

ESTIGUES PREPARAT PER AGAFAR EL COTXE O EL TRANSPORT PÚBLIC. T'HAURÀS DE MOURE DE PRESSA.

Què puc fer fins que no surti la sentència?

EXPLICA AL TEU ENTORN QUE TSUNAMI DEMOCRÀTIC ESTÀ ORGANITZANT LA RESPOSTA MASSIVA I UNITÀRIA A LA SENTÈNCIA.

Tsunami Democràtic també dona consells per a una mobilització immediata. TD

Desconfieu de tots aquells missatges que no pugueu saber del cert que els ha difosos algú identificable

catòries i que tenen canals de Telegram propis per on informen de les accions: **Tsunami Democràtic, Òmnium, ANC, Alerta Solidària, CDR i SEPC** –clicueu en els enllaços si voleu subscriure-us-hi.

El que ha rebut una resposta més multitudinària és Tsunami Democràtic, que avui ja té 74.000 membres (i diumenge amb prou feines passava dels 60.000).

Compte amb els rumors: canals d'informació fiables

En jornades de mobilitzacions i manifestacions multitudinàries és més fàcil que es facin córrer missatges falsos, rumors i mentides per les xarxes socials, que poden contribuir a crear inquietud o angoixa o bé a afavo-

rir reaccions precipitades o indesitjades. Desconfieu de tots aquells missatges que no pugueu saber del cert que els ha difosos algú identificable.

Quines mobilitzacions s'han convocat ara per ara?

L'**Assemblea Nacional Catalana** i **Òmnium Cultural** han anunciat una de les primeres accions unitàries per a respondre a la sentència: cinc marxades multitudinàries, anomenades **Marxes per la Llibertat**, que sortiran de cinc ciutats diferents: Girona, Vic, Berga, Tàrraga i Tarragona, i que aniran passant de poble en poble fins a arribar a Barcelona.

Durant tres dies, es recorreran cent quilòmetres, dividits en cinc etapes. El primer i se-

gon dies hi haurà dues etapes (una al matí i una a la tarda), i el tercer dia només una, perquè s'arribarà a Barcelona a migdia. Cada etapa té aproximadament uns vint quilòmetres.

A més a més, el mateix dia que el Tribunal Suprem espanyol faci pública la sentència, l'ANC i Òmnium també convocaran concentracions a les 20.00 a diversos punts del Principat.

Per una altra banda, la **Intersindical-CSC** i la **Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)** van **registrar un pre-avis de vaga general** a Catalunya l'11 d'octubre, però finalment l'han **ajornat fins al 18 d'octubre**. Per argumentar el canvi de data, han dit que necessiten més temps per a preparar-la 'amb les millors condicions'.

Consells per a estar preparat

Aquest **decàleg del col·lectiu En Peu de Pau** aconsella de descansar i dormir per estar en condicions, i tenir cura de la hidratació: 'Beu aigua molt sovint! Si no et vols fondre ni tenir mal de cap, situa't a l'ombra de tant en tant.' També recomana de portar roba còmoda, menjar i material per a protegir-se de la pluja.

Tsunami Democràtic també dona consells per a una mobilització immediata. Als qui visquin fora de Barcelona, els demana que estiguin preparats per a agafar el cotxe o el transport públic: 'T'auràs de moure de pressa.'

La policia pot retenir ningú sense atribuir-li cap delicte?

La policia pot retenir una persona només el temps neces-

sari per a identificar-lo i fer-li un escorcoll personal superficial o bé per a demanar-li informació relacionada amb la pràctica d'un escorcoll domiciliari. En cas que us identifiquin, demaneu a l'agent de la policia que també s'identifiqui. Si us fan un escorcoll corporal, ha de ser curós i heu de saber-ne el motiu.

Què heu de fer si sou agredit per la policia?

Si un agent de la policia us agredeix, mireu de recordar i apuntar el lloc i l'hora de l'agressió i cerqueu testimonis que l'hagin presenciada. Si podeu, recolliu informació de l'agent que us hagi agredit, com ara detalls facials, corporals, el número d'identificació... Cerqueu vídeos i fotografies de gent que hi hagi a la vora o de càmeres

de videovigilància. Si teniu lesions, feu-ne fotografies en què puguin ser reconeguts, aneu a l'hospital i demaneu un informe mèdic.

Què passa si us criden com a investigat?

Un investigat (o encausat) és qualsevol persona a qui una autoritat o els seus agents li atribueixen haver comès un delictes. Un investigat té el dret de saber quins fets delictius li atribueixen; de no declarar ni fer cap mena de manifestació; de no declarar-se culpable; de ser assistit per un advocat. Una persona a qui requereixen la identificació, si no la proporciona, pot ser traslladada a una comissaria.

Què passa si us detenen?

Només poden ser detinguts aquells qui són sospitosos

d'haver comès un delictes. No és possible de detenir ningú sense causa legal ni de manera arbitrària. La llibertat és un dret fonamental. Una detenció ha de durar el temps mínim necessari per a les diligències d'investigació de la policia, i no pot superar mai les setanta-dues hores.

Quins són els drets d'un detingut?

Quan hom és detingut, té el dret de saber quins fets delictius li atribueixen, el dret de no declarar ni de fer cap manifestació; de no declarar-se culpable; de ser assistit per un advocat; de fer comunicar la detenció i el lloc on es troba a algú que ell designi; de fer una trucada a la persona que vulgui; de ser assistit per un intèrpret si és estranger i no parla català ni

castellà; de ser visitat per un metge; i de conservar una còpia de la relació de drets de què és titular. No declareu mai a comissaria, sinó al jutjat i en companyia d'un advocat.

Què implica el dret de ser assistit per un advocat?

Els detinguts i investigats tenen el dret de tenir un advocat de confiança. És útil de saber el nom d'algun. La policia té l'obligació de posar-se en contacte amb l'advocat designat. L'advocat pot entrevistar-se lliurement amb els investigats no detinguts. També pot entrevistar-se amb els detinguts sol·licitant a la policia que li faciliti un espai per a una entrevista reservada. L'advocat té el dret de fer consignar en l'acta de declaració del seu client qualsevol incidència que cregui important.

Què és un 'habeas corpus'?

Un *habeas corpus* és un procediment legal. Qualsevol pot demanar un *habeas corpus* d'un detingut (fins i tot ell mateix) per a denunciar que les condicions de la seva detenció atempten contra la legalitat. Demanar un *habeas corpus* obliga els agents de policia a traslladar el detingut davant un jutge d'instrucció que escoltarà el detingut sobre les condicions de la seva detenció i –si ho creu convenient– posarà remei a les vulneracions de drets que hi puguin haver i resoldrà si la detenció és legal o il·legal. La policia té l'obligació de tramitar els *habeas corpus*. No fer-ho pot implicar responsabilitat penal de l'agent. ■

Quan hom és detingut, té el dret de saber quins fets delictius li atribueixen. ALBERT SALAMÉ

Tres fets que deixen via lliure a Marchena per a culminar el càstig

Diari d'un judici polític Aquesta setmana entrem de ple en el compte enrere per a la publicació de la sentència del judici contra el procés

JOSEP CASULLERAS NUALART

Aquesta setmana entrem de ple en el compte enrere per a la publicació de la sentència del judici contra el procés per part del Tribunal Suprem espanyol. Ja es van encarregar d'anunciar-ho ni més ni menys que el president del govern espanyol en funcions, Pedro Sánchez, justament el dia que anunciava que hi hauria unes noves eleccions, i una de les parts en el judici, el fiscal del Suprem Javier Zaragoza. El darrer va situar la sentència al voltant del 12 d'octubre. I hi ha un factor que condiciona la data: el 16 d'octubre, dimecres de la setmana vinent, farà dos anys que Jordi Sánchez i Jordi Cuixart són en presó preventiva, i Manuel Marchena i els altres magistrats l'haurien de prorrogar si la sentència hagués de notificar-se després. Ara per ara no hi ha pas cap moviment –ni sembla que n'hi hagi d'haver– en aquest sentit, i això fa pensar que es farà pública aquesta setmana o dilluns de la vinent a tot estirar. I s'hi arriba després d'unes setmanes en què hi ha hagut fets estranys i inquietants que han anat aplanant el camí a Marchena.

Manuel Marchena, durant l'obertura de l'any judicial. EFE

Aquests fets inquietants són, d'entrada, que un president espanyol sàpiga la data d'una sentència del Tribunal Suprem

Aquests fets inquietants són, d'entrada, que un president espanyol sàpiga que la data d'una sentència del Tribunal Suprem serà el mes d'octubre, i que en parli tractant implícitament de culpables els presos polítics mentre fa una crida a tenir 'un govern estable' per a entomar la reacció a la sentència; però també que poques setmanes abans de fer-se pública l'estat espanyol desplegui, mitjançant l'Audiència es-

panyola, la Guàrdia Civil i la fiscalia, un enorme dispositiu a Catalunya per a detenir nou independentistes i tancar-ne set en presó incondicional, cadascun dispers en un mòdul diferent de Soto del Real, acusats de terrorisme, i que ho faci amb un sumari secret que és filtrat a conveniència per anar implementant en els mitjans espanyols un relat segons el qual l'independentisme és violent i 'no condemna' aquesta violència inexistent.

Manuel Marchena, durant l'obertura de l'any judicial. EFE

Si la sentència que escriuran Marchena i els altres sis magistrats del Suprem ha de subscriure –parcialment o total– la tesi de la violència de la tardor del 2017 que va sostenir la fiscalia durant els quatre mesos de judici, ara serà més fàcil d'encaixar si més no en el discurs mediàtic i polític espanyol. La sentència de Marchena tindrà una pista d'aterratge mediàtica encara més propícia per a condemnar els presos per delictes que requereixen l'ús d'una violència que mai no va existir.

El cas de les tensions sobrevingudes al TC

Però encara hi ha hagut un altre fet, el tercer, més subterrani, més obscur i rocambolesc però encara més efectiu, que ha ajudat a deixar via a lliure a Marchena. El 25 de setembre proppassat el diari ABC va engegar una campan-

La sentència de Marchena tindrà una pista d'aterratge mediàtica encara més propícia per a condemnar els presos per delictes que requereixen l'ús d'una violència que mai no va existir

ya contra el magistrat del Tribunal Constitucional espanyol Cándido Conde-Pumpido, ex-fiscal general de l'estat durant el govern de José Luis Rodríguez Zapatero i que ara és el ponent d'una sentència que podria qüestionar la que Marchena és a punt de fer pública. Conde-Pumpido té a les mans la resolució d'un recurs d'empara que van presentar cinc dels condemnats l'any 2015 per les protestes i els incidents d'Aturem el Parlament el 2011, quan una concentració al voltant de la Ciutadella volia evitar que la cambra aprovés el pressupost de la Generalitat, que preveia una retallada social dràstica.

Aquell dia diversos diputats van ser insultats i increpats quan provaven d'arribar-hi mentre els Mossos s'enfrontaven amb els manifestants. Alguns electes van entrar escortats per la policia, en una Ciutadella blindada;

l'ex-president de la Generalitat Artur Mas i l'ex-presidenta del parlament Núria De Gispert van arribar-hi en helicòpter. La Generalitat i el parlament es van personar com a acusacions contra una vintena de manifestants, que l'Audiència espanyola va absoldre. Era el 2015. Però poc després la fiscalia va recórrer al Suprem, que va acabar condemnant vuit dels acusats a tres anys de presó per un delictes contra les institucions de l'estat. I qui era el ponent d'aquella sentència? Manuel Marchena. I també formaven part del tribunal Luciano Varela i Juan Ramón Berdugo, dos magistrats que deliberen sobre la sentència del judici contra el procés.

En aquella sentència, Marchena va introduir una nova doctrina, la de la violència ambiental, per revocar l'absolució dels acusats. I descrivia un ambient de tensió

La polèmica ha focalitzat sobre la figura de l'ex-fiscal general de l'estat un cert debat sobre la conveniència de contradir Marchena i la seva doctrina de la violència ambiental

en uns termes molt similars als utilitzats durant el judici contra el procés per part de les acusacions: 'clima coactiu', 'atmosfera intimidatòria', 'acte intimidatori', 'atmosfera de coacció', 'acció intimidatòria', 'violència i intimidació', 'fustigació' i, fins i tot, 'entorn tumultuari'. Aquella condemna fou recorreguda el 2016 tant al Tribunal Constitucional per part d'alguns dels condemnats com al Tribunal Europeu dels Drets Humans per part d'uns altres, al·legant que el Suprem els havia vulnerat drets fonamentals com ara la llibertat de manifestació i de protesta. Fa tres anys que va arribar el recurs al TC i no ha estat fins ara mateix que s'ha esbombat en diversos mitjans que Cándido Conde-Pumpido ja té a punt l'esborrany de la sentència i que és favorable a concedir l'empara als afectats.

La filtració del 25 de setembre a l'ABC, amb un editorial dur inclòs l'endemà, anava adreçada a desacreditar Conde-Pumpido, suggerint la contradicció entre allò que va dir el 2011 com a fiscal de l'estat sobre els fets d'Atutxa –condemnant-los aleshores– i això

que ara suposadament pretén: absoldre els condemnats. Una informació que duia un advertiment clar sobre la desautorització que significaria per a la més que probable condemna que Marchena imposarà contra els presos polítics del judici contra el procés. La filtració sobre el contingut de la ponència que preparava Conde-Pumpido sembla que va causar un terrabastall dins el TC, per la informació que va publicar en aquest sentit La Vanguardia una setmana després. Tant aquest diari com l'Ara, que també va publicar aquesta informació matisant l'ABC, introduïen una variable que el diari espanyol passava per alt: la posició de Conde-Pumpido suposadament favorable a emparar els condemnats d'Atutxa. El Parlament es fonamenta en la desautorització infligida pel Tribunal Europeu dels Drets Humans a Espanya arran del cas Atutxa. En aquest cas, el Suprem va condemnar l'ex-president del parlament basc per un delictes de desobediència, revocant l'absolució del Tribunal Superior de Justícia del País Basc i sense haver escoltat Atutxa. Tal com va passar en la condemna pels fets d'Atu-

rem el Parlament. Se suposa, doncs, que Conde-Pumpido vol evitar una nova desautorització a Espanya per part del Tribunal d'Estrasburg.

La polèmica ha focalitzat sobre la figura de l'ex-fiscal general de l'estat un cert debat sobre la conveniència de contradir Marchena i la seva doctrina de la violència ambiental quan és a punt de fer-se pública la sentència del judici contra el procés. Però ha servit per a constatar que aquesta desautorització no arribarà pas abans de la sentència i que és probable que no arribi ni tan sols després, ateses les darreres informacions publicades sobre aquesta polèmica en la cúpula judicial espanyola. Però sobretot ha servit per a tornar a constatar la manca d'independència d'un tribunal concebut per vetllar pels drets constitucionals dels ciutadans de l'estat espanyol. Perquè el TC, començant per Conde-Pumpido, ha retinut la resolució d'un cas com el recurs dels condemnats a presó pels fets d'Atutxa. El Parlament, perquè no sigui cap mena de nosa a Manuel Marchena i el magistrat pugui dictar sentència amb el camí ben aplanat. ■

Irene Lozano, la intoxicadora global

España Global Perfil de la secretària d'estat espanyola per a l'España Global, ex-diputada d'UPyD, que ha protagonitzat diverses polèmiques en intentar desacreditar l'independentisme a Europa

REDACCIÓ

A les portes de la sentència del judici contra el procés, el govern espanyol ha engegat una nova campanya internacional 'per a defensar la democràcia espanyola'. Consistirà en una sèrie de vídeos i actes en més de dues-centes ambaixades i Instituts Cervantes de tot el món. Una campanya d'imatge per a combatre les desinformacions i falsedats que, suposadament, escampa l'independentisme català sobre l'estat espanyol i el seu sistema democràtic.

A aquest combat s'hi dedica de fa un any Irene Lozano, secretària d'estat espanyola d'España Global, l'organisme que impulsa aquesta campanya i que vetlla per millorar la imatge exterior de l'estat espanyol, malmesa d'ençà que va esclatar el procés d'independència a Catalunya. Tanmateix, el periple de Lozano per a defensar el bon nom d'Espanya ha deixat

algunes polèmiques. De fet, ja va ser controvertida la seva trajectòria política: de criticar el PSOE des de l'escó d'UPyD al Congrés espanyol a formar part de la candidatura socialista quatre anys després.

Lozano va néixer el 1971 a Madrid. Llicenciada en Lingüística a la Complutense de Madrid i diplomada en Filosofia a la Universitat de Londres, entre el 1995 i el 2005 va ser redactora del diari El Mundo. Després d'uns quants anys escrivint editorials, va passar a la secció d'internacional i va ser enviada especial a Mauritània, Algèria i Kosovo. El 2005, i durant cinc anys, va ser columnista de l'ABC. En aquest període també va publicar assaigs i de no-ficció.

El 2011 va col·laborar en el pròleg d'un llibre de Rosa Díez, que se la va endur a les llistes d'UPyD a les eleccions espanyoles del 2011. Elegida diputada, va ser portaveu del partit a la comissió d'Afers Estrangers del Congrés espanyol. Tanmateix, l'idil·li

Irene Lozano, en una imatge d'arxiu. EFE

El 2011 va col·laborar en el pròleg d'un llibre de Rosa Díez, que se la va endur a les llistes d'UPyD a les eleccions espanyoles del 2011

amb Díez comença a esquarterar-se el març del 2015. Uns resultats desastrosos a Andalusia, on el partit magenta no aconseguí representació, i la manca d'autocrítica posterior, van originar una greu crisi a la formació. Lozano va demanar la dimissió de Díez i de tota la direcció.

Un mes després anunciava la candidatura per a agafar les regnes del partit. Al juny, i entremig d'acusacions d'espionatge contra Díez, ja no es dirigia la paraula amb qui l'havia fitxada quatre anys abans. Tanmateix, al con-

Josep Borrell i Irene Lozano. EFE

El seu primer any de mandat, la nova secretària d'estat ha oblidat un dels principis de tot estat de dret: la presumpció d'innocència

grés extraordinari del juliol va perdre per la mínima contra Andrés Herzog, el candidat oficialista patrocinat per Díez. Lozano, que defensava de confluïr electoralment amb Ciudadans, anunciava aleshores que quan acabés la legislatura començaria 'un període de reflexió.'

Fou un període curt, en el qual va festejar, infructuosament, amb Ciudadans. Finalment, a l'octubre abandonava el partit i Pedro Sánchez la fitxava com a independent a les llistes del PSOE al Congrés espanyol, en el número quatre per Madrid. Totes dues parts van preferir deixar de banda els atacs contra el PSOE quan encara era a les files d'UPyD. El 2012 havia acusat els socialistes de 'pràctiques

corruptes de càrrecs públics' i d'utilitzar les institucions 'per a col·locar amics a les llistes'. I dos anys després afirmava que el PSOE formava part 'de l'elit extractiva que ha governat Espanya els darrers trenta anys', i de voler un estat que fos una barreja de Suïssa i Sicília.

El fitxatge va enutjar especialment els socialistes andalusos, als quals Lozano també havia irritat profundament en el passat: 'A Andalusia fa trenta anys que governa el mateix partit. Quan s'és al poder massa temps, hom s'acomoda en unes pràctiques molt similars a la política corrupta', havia dit. Tot afegint que tenia la sensació que el PSOE governava Andalusia com si fos el seu 'cortijo'. Si

els seus nous socis no l'esperaven amb il·lusió especial, els antics companys van deploar que se n'hagués anat i van descriure-la fins i tot com a 'paràsit polític'.

Borrell li encarrega de defensar la 'full democracy' espanyola

Ja a les llistes del PSOE, Lozano va ser elegida a les eleccions del 2015. En canvi, ja no hi repetiria el 2016 'per motius professionals.' El setembre del 2018, amb l'arribada de Josep Borrell al ministeri d'Afers Estrangers espanyol, després de la moció de censura contra Mariano Rajoy, el nou executiu socialista va decidir de convertir l'Alt Comissionat per a la marca España en l'Espanya Global. L'octubre Irene Lozano n'era nomenada secretària d'estat. L'objectiu: intentar contrarestar la tasca de les delegacions internacionals de la Generalitat de Catalunya. En paraules de Borrell, es tractava de 'presentar Espanya com allò que és: una "full democracy".'

Tanmateix, el seu primer any de mandat, la nova secretària d'estat ha oblidat un dels principis de tot estat de dret: la presumpció d'innocència. En una entrevista a la BBC el desembre passat, va anomenar els presos polítics 'dirigents que han comès delictes', malgrat que el judici no havia començat. I dubtava que la sentència originés més empatia amb la causa independentista.

No ha estat l'única polèmica que Lozano ha protagonitzat en mitjans internacionals. El febrer, en una entrevista a la televisió Sky News,

Algunes travesses la situen com a ministra espanyola d'Afers Estrangers, si Josep Borrell rep el vist-i-plau del Parlament Europeu per a dirigir la diplomàcia de la UE

va comparar el referèndum del Primer d'Octubre amb una violació. Va dir que allò que es jutjava era que els catalans 'volien organitzar un referèndum però que no en tenien permís.' I hi va afegir: 'La metàfora del sexe que sempre utilitzo per explicar aquesta qüestió: el sexe no és prohibit, igual que votar no és prohibit. Però no pots fer-ho a la força, necessites permís perquè, si no, és una violació.'

Les paraules no tan sols van deixar bocabadat el presentador, que va demanar-li si comparava el referèndum amb una violació. També van causar indignació profunda i hores més tard Lozano reconeixia a Twitter que no havia estat 'la millor de les comparacions.' 'Intentava explicar la diferència entre fer les coses amb el consentiment dels afectats o sense', es disculpava.

A banda l'acció mediàtica, Lozano també és l'encarregada de coordinar l'estratègia dels dos-cents diplomàtics que s'han designat en ambaixades i consolats per a combatre l'independentisme a l'exterior. A més, dues vegades per setmana analitza les 'amenaces' per a la imatge de l'estat espanyol. I, si s'escau, hi intervé. Per exemple,

ella fou l'encarregada de lliurar una carta de l'ex-presidenta del Congrés espanyol Ana Pastor al vice-president del Bundestag. S'hi expressava la preocupació pel fet que el parlament alemany hagués admès a tràmit una moció sobre Catalunya que posava en dubte l'estat de dret a Espanya.

Però la secretària d'estat no sols està atenta a què es diu a Europa sobre el conflicte català; també esmerça esforços a Catalunya, sense abandonar la polèmica. Al començament del setembre va inaugurar una jornada de Societat Civil Catalana a Barcelona sobre la 'convivència lingüística a Catalunya', en què es posaven damunt la taula els 'avantatges' del bilingüisme. El fet que donés suport a unes jornades en què totes les ponències sobre el bilingüisme fossin en castellà va causar indignació a les xarxes socials.

L'últim episodi va tenir lloc a final de setembre, quan va comparèixer al senat francès arran de la solidaritat que diputats i senadors havien expressat públicament amb els presos polítics i els drets dels catalans. Tanmateix, la missió no va ser del tot reeixida. Lozano hi va anar decidida a malparlar de l'in-

dependentisme, però va trobar-se uns electes més ben informats sobre la realitat catalana que no s'esperava. El senador socialista Simon Surtout va rebatre els arguments amb què intentava lligar l'independentisme amb l'extrema dreta. I va retreure-li la situació dels presos polítics i el fet que Puigdemont, Junqueras i Comín no puguin prendre possessió de l'acta d'eurodiputats.

Algunes travesses la situen com a ministra espanyola d'Afers Estrangers, si Josep Borrell rep el vist-i-plau del Parlament Europeu per a dirigir la diplomàcia de la UE. No és cap secret que Sánchez la té ben considerada. De fet, el seu paper al capdavant d'Espanya Global fou una opció personal del president del govern espanyol.

Fins i tot va encarregar-li la seva biografia, Manual de Resistència: malgrat que oficialment el dirigent del PSOE n'és l'autor, Lozano ha reconegut que la va escriure ella, fruit de diverses converses enregistrades amb el president del govern espanyol. 'L'autor és ell, jo sols li he donat forma literària', s'ha esforçat a recalcar. Lozano fa la feina bruta, però que ningú no resti mèrits a Sánchez. ■

Exposicions Jean Dubuffet a l'IVAM

Gastronomia Fira del Turró a Agramunt

Art i museus TastArt a Porreres

VilaWeb { Paper } 12-13/10/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Fem una tria d'espectacles destacats de la fira de cultura popular i músiques del món

DEU PROPOSTES DESTACADES DE LA FIRA MEDITERRÀNIA

'Animal de Séquia' va ser l'espectacle inaugural de la Fira Mediterrània de Manresa. CEDIDA

DEU PROPOSTES DESTACADES DE LA FIRA MEDITERRÀNIA DE MANRESA

Festivals Fem una tria d'espectacles destacats de la fira de cultura popular i músiques del món

PAU BENAVENT

Manresa acull, del 10 al 13 d'octubre, la Fira Mediterrània, la cita més important de cultura popular, música i dansa d'arrel del país, un aparador excepcional que mostra, any rere any, que la tradició és una eina transformadora i creativa de primer ordre, sinònim de transgressió, actualitat i avantguarda.

A la capital del Bages, s'hi va per gaudir d'artistes consolidats i emergents, per a descobrir noves propostes musicals, de dansa, de teatre, de circ i d'altres disciplines. I, també, per deixar-

se seduir per l'ambient cultural i festiu que s'hi genera.

La programació d'enguany fa una atenció especial a l'illa de Sardenya, amb una delegació de 60 representants de formacions de cultura popular i artesans tradicionals. I, alhora, ofereix propostes amb sonoritat de cobla i fa un maridatge de diferents artistes amb bandes de música, una de les expressions culturals més actives del panorama associatiu de la Mediterrània. En total, hi haurà 309 activitats i 22 espais d'actuació entre places, carrers i escenaris, hi assistiran 117 companyies i s'hi estrenaran 24 espectacles.

A VilaWeb us oferim una selecció de deu de les propostes destacades, per no

perdre'n detall i assaborir cada espectacle.

Tost. Estrena absoluta. Dissabte, 12 d'octubre. El percussionista de la Seu d'Urgell Arnau Obiols interpreta el seu entorn vital i més familiar amb un àlbum que parteix de l'herència que ha rebut de la seua àvia i del seu avi pastor i tractant de bestiar, conegut amb el sobrenom de Tost. Saviesa popular, melodies tradicionals i sons de la natura pirinenca es barregen per construir atmosferes particulars que beuen de sonoritats orgàniques i electròniques i d'un tractament molt acurat de la percussió. Esquelles, sintetitzadors, caramelles, flabiols, ra-bequet, ximbomba i acordió es fusionen

i sonen ben arrelats. El disc és una caixa de xicotetes sorpreses, des dels efectes electrònics de 'El Gavinet de Dos Talls', fins a la remor d'un ramat a 'Corranda dels Xolladors' i la màgica 'Pregària per fer ploure'.

Bestiari de Josep Carner. Estrena absoluta. Diumenge, 13 d'octubre. La sala gran del Teatre Kursaal acollirà un espectacle transversal i de gran envergadura, la tercera producció de NewCat - The New Catalan Ensemble, un llibre-disc que han il·lustrat els alumnes de l'Escola Massana, sota la direcció artística d'Arnal Ballester i que va dedicat a Josep Carner, un dels poetes més rellevants de les lletres catalanes del segle XX. La formació és encapçalada pel pianista i compositor Joan Díaz i, en aquest concert, inclourà algunes de les veus que han participat en el projecte, com la de l'acordionista Carles Belda, el productor i cantant Marc Parrot, la pianista i cantant Gemma Humet i la contrabaixista i cantant Gemma Abrié. Tot això, amb els versos recitats per l'actriu Clara Segura i el poeta Josep Pedrals.

Cantu a tenore. Dissabte, 12 d'octubre, i diumenge, 13 d'octubre. Els Tenore Nunnale di Orune duren a l'escenari el 'Cantu a tenore' que la UNESCO va declarar Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat, l'any 2005. És una de les expressions musicals més rellevants de la Mediterrània, una manera tradicional de cantar que els estudiosos anomenen 'multipart singing' i que és ben viva a les illes de Sardenya i Còrsega però que també és present al nostre país. A Sardenya, per exemple, es pot escoltar en viu i en moviment en algunes processons de Setmana Santa, com passa a Castelsardo. Al Pirineu romanien a les esglésies i al País Valencià s'interpreta en alguns cants d'aurora, com el de la Vall d'Uixó.

Animal de Séquia. Espectacle inaugural. Dijous, 10 d'octubre. La Fira Mediterrània comença amb la proposta espectacular i estimulante de la ballarina i coreògrafa alcoiana Sol Picó. Un nou acostament a

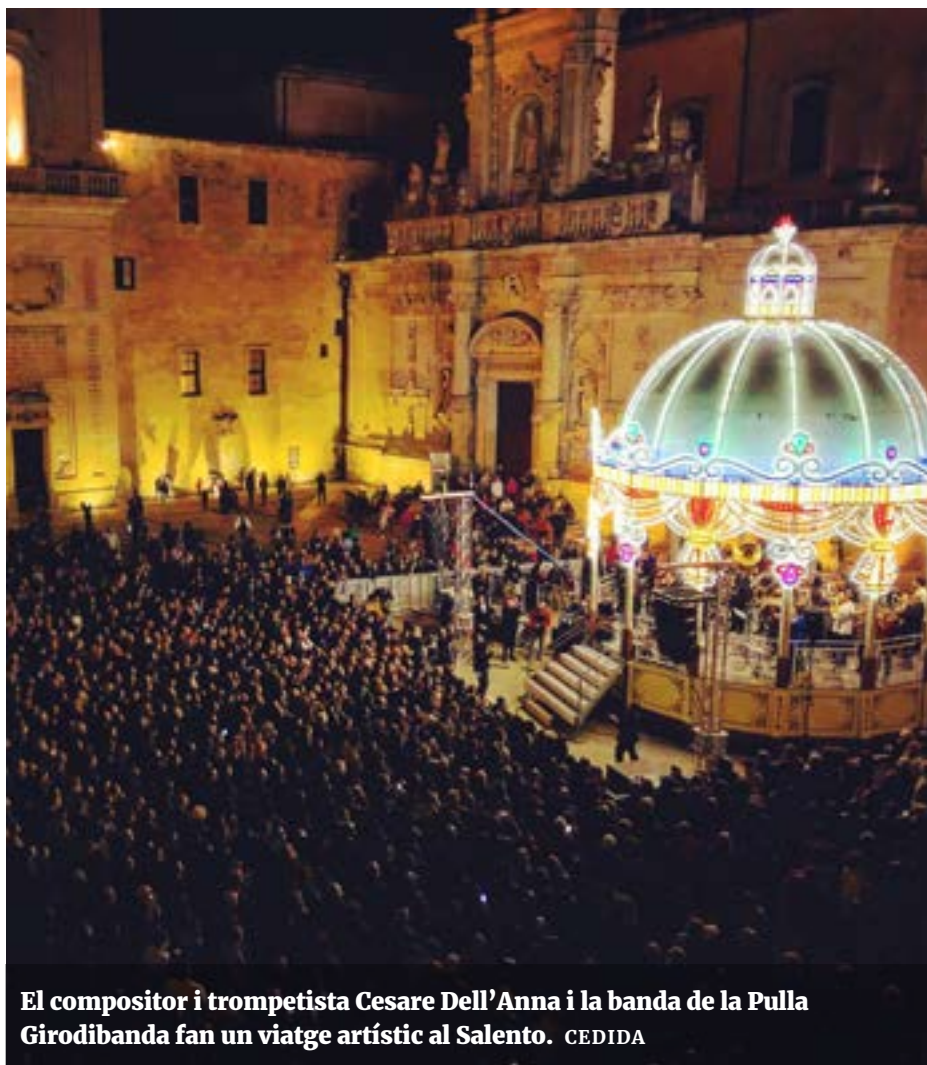
NewCat porta damunt l'escenari el bestiari de Josep Carner. CEDIDA

les arrels per rellegir la cultura popular valenciana i contrastar passat, present i futur, tot remetent l'espectador a alguns elements que romanen en l'imaginari col·lectiu, com són l'aigua, l'arròs, la marjal, la llum i les festes. Hi ha Chimo Bayo, Vicent Andrés Estellés, una muixeranga i molt més. I, sobre l'escenari, vuit ballarins i més de trenta músics amb una escenografia impactant i la música del compositor Jesús Salvador Chapi, membre del grup de percussió Amores.

13 Songs a Week. Estrena absoluta, divendres, 11 d'octubre. Enguany, els ritmes més frenètics els farà la Dzambo Agusevi Orchestra, una formació de metall i percussió, d'arrel balcànica, que va

nàixer a Strumica, a Macedònia, i que és encapçalada per Dzambo Agusevi, trompetista i fill d'una família de músics, conegut com el Tigre del Funky. A Manresa, interpreten el repertori habitual i presenten el nou àlbum, *13 songs a week*.

Obeses amb la Cobla Berga Jove i el Cor d'Obeses. Divendres, 11 d'octubre. La música i el tarannà inconfusibles dels osonencs Obeses es fusionen amb el Cor d'Obeses i una de les sonoritats més nostrades del país, la de la cobla, per oferir un espectacle que conjuga tradició i modernitat, que explora nous terrenys i que poua del repertori del grup, del de les cobles i de la gran imaginació musical de l'arranjador i cantant Arnau Tordera.

El compositor i trompetista Cesare Dell'Anna i la banda de la Pulla Girodibanda fan un viatge artístic al Salento. CEDIDA

El resultat és una mutació constant de ritmes, harmonies i melodies, una explosió musical descarada que no deixarà indiferent ningú.

White Hole. Dissabte, 12 d'octubre. El virtuós multiinstrumentista i compositor Eduard Iniesta presenta el novè disc en solitari, un àlbum personal i íntim farcit de melodies belles i atmosferes amables, marca de la casa. Onze cançons que puen d'estils diversos, on sona tant un ritme flamenc com swing, una balada o un *tumbao*. El disc compta amb la col·laboració de la cantant i trompetista Andrea Motis i del pianista Marco Mezquida, entre més. Hi predomina la mandola però inclou infinitat de timbres,

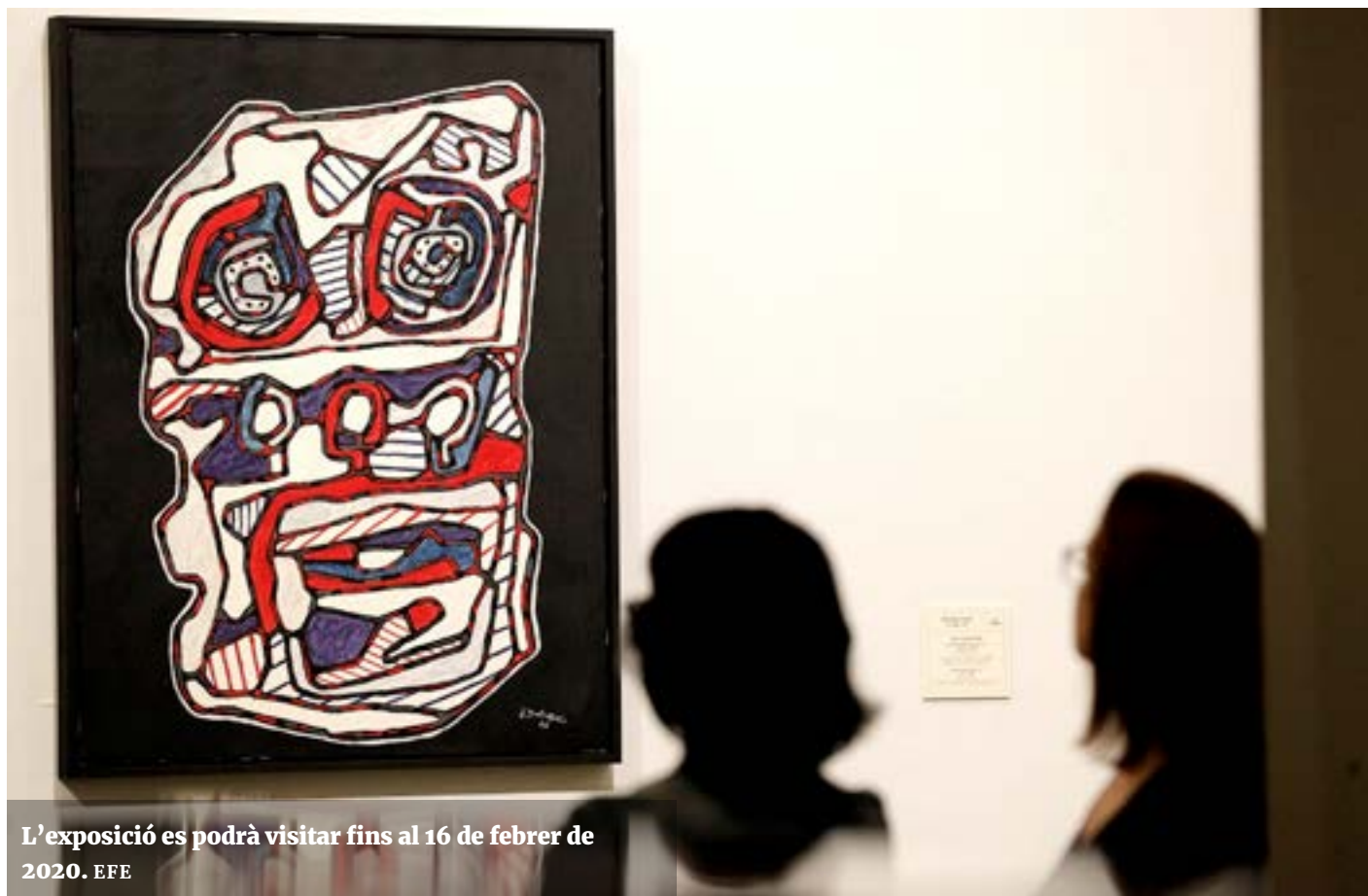
hi ha guitarra elèctrica i la flamenca, violins i violoncels, piano, veus, percussions i més. Tot això amb electrònica diversa i la seua veu que fa de melodia principal, lletres d'ell mateix i els versos de 'Pertanyo a la llibertat', del poeta Enric Casasses. A Manresa interpretarà peces inèdites, en format quartet.

Guerra. Espectacle de cloenda. Dissabte, 12 d'octubre, i diumenge, 13 d'octubre. El compositor i trompetista Cesare Dell'Anna i la banda de la Pulla Girodibanda fan un viatge artístic al Salento i un clam contra la violència al món. *Guerra* és una proposta de carrer que no deixa indiferent i que fa vibrar amb una sonoritat inconfusible i potent, la que ofereix

aquesta formació de vents i percussió mediterrània. L'espectacle comença amb la xerinoleta que es genera amb una breu cercavila i continua sota l'enllumenat d'una glorieta que serveix d'escenari. El resultat és un espectacle únic i trepidant que ofereix una amalgama de sensacions amb moments de tota mena, en què sonen cançons instrumentals i cantades, algunes molt festives i d'altres de ritme lent i d'una bellesa exquisida amb veu, acordió i helicó, per exemple. A Manresa, per a l'actuació de diumenge, comptaran amb la col·laboració de diverses bandes de música catalanes.

Binaural, música a cau d'orella. Diven-dres, 11 d'octubre. Tecnologia i tradició es donen la mà en una proposta que sona en 360 graus, de resultes d'un micròfon que capta la música des d'enmig de la sala i que l'envia als auriculars dels espectadors, per oferir una experiència d'absoluta intimitat amb el cant a cau d'orella. Les Marala Trio posen la tecnologia i la tradició al servei de la creativitat, beuen de la música d'arrel mediterrània i s'inspiren en el repertori tradicional dels Països Catalans. Interpreten cançons pròpies i lletres pròpies i de poetes com ara Maria-Mercè Marçal, Isabel Garcia Canet i Nina Da Lua. Tot això, amb l'acompanyament d'una guitarra, percussions i l'ús constant de la polifonia vocal.

Final del Concurs Sons de la Mediterrània. Dijous, 10 d'octubre. El Concurs Sons de la Mediterrània és un clàssic de la Fira. Fa dotze anys que es fa i va adreçat a grups i solistes emergents, és una oportunitat per a prendre el pols al futur de la música d'arrel. Fins ara, l'han guanyat Grollers de sa Factoria (2008), els Laietans (2012), Roba Estesa (2015), Criatures (2016) i Clàudia Cabero (2018), entre més. Enguany, competeixen propostes variades que van des de la recuperació de cançoners fins a l'electrònica: Hi actuaran Alba Casarmona i Joan Berenguer, la Companyia Minimíssima, Game of Loops i Magalí Sars i Sebastià Gris.

L'exposició es podrà visitar fins al 16 de febrer de 2020. EFE

L'ART BRUT | MARGINAL DE DUBUFFET PREN L'IVAM

Exposicions L'exposició 'Jean Dubuffet. Un bàrbar a Europa' fa una retrospectiva de l'artista francès. Es podrà veure fins al 16 de febrer

REDACCIÓ

Heterodox i provocador, Jean Dubuffet (Le Havre, 1901 – París, 1985) és un dels artistes més irreverents del segle XX. El 1945 va inventar el terme 'art brut', un art en què preval la creació espontània i es valora la representació de personatges marginals de la cultura occidental hegemònica com ara nens, malalts mentals, pintors naïfs, presoners i també art primitiu. Es va inspirar en la psicologia i l'antropologia per a les seves obres, moltes de les quals es poden veure exposades a la retrospectiva 'Jean Dubuffet. Un bàrbar a Europa' que li dedica l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM) en col·laboració amb el MUCEM de Marsella i el MEG de Ginebra. És una de les grans propostes per a la celebració dels trenta anys de l'IVAM.

L'exposició es podrà visitar fins al 16 de febrer de 2020. La conformen cent cinquanta obres de Dubuffet entre

L'artista qüestionava els valors dominants de la cultura del seu temps i posava èmfasi en les arts primitives, considerades fins aleshores inferiors, mostrant personatges grotescos i de la cultura popular

La mostra es tanca amb la crítica radical de la cultura humanista que va impregnar l'obra de Dubuffet. EFE

pintures, dibuixos, escultures, grafits, textos i, fins i tot, música. L'exhibició és comissariada per Baptiste Brun i es divideix en tres grans seccions temàtiques que contraposen els seus períodes col·locant creacions disperses entre si. A la primera sala, l'obra que dona la benvinguda al visitant és *Desnudus* (1945), el retrat d'un home nu que vol ser un homenatge a un home qualsevol. Aquesta recerca de l'home corrent també es troba en els grafits.

La segona part va dedicada a l'etnografia i l'art primitiu. L'artista qüestionava els valors dominants de la cultura

del seu temps i posava èmfasi en les arts primitives, considerades fins aleshores inferiors, mostrant personatges grotescos i de la cultura popular. També s'hi recullen les màscares i marionetes que va crear Dubuffet, seduït per la mescla de por i riure que provoquen, i per objectes situats als marges de la història de l'art occidental.

La mostra es tanca amb la crítica radical de la cultura humanista que va impregnar l'obra de Dubuffet. Qüestionava el punt de vista, el llenguatge, els sistemes de creences i els valors de l'art de l'època. Va crear el moviment d'art

brut buscant autors 'lliures' de cultura artística en centres psiquiàtrics i en penitenciaris, entre més.

A banda de les obres de Dubuffet, també se n'hi exposen d'altres artistes que li serviren d'inspiració i que va fer servir per a reivindicar l'art brut, com ara dibuixos d'Aloïse Corbaz, d'Adolf Woelfli, pintures del congolès Albert Lubaki, escultures d'Auguste Forestier fetes al psiquiàtric de Saint-Alban-sud-Linagnole i les obres del lampista Fleury Joseph Crépin, que pintava sota la influència dels esperits.

Hi haurà un total de 75 expositors, 115 parades al carrer i 12 furgoteques. ACN

AGRAMUNT CELEBRA LA FIRA DEL TORRÓ I LA XOCOLATA A LA PEDRA

Fires La Fira del Torró i la Xocolata a la Pedra es farà aquest cap de setmana, amb la intenció de reivindicar l'ús culinari 'no estacional' d'aquests dos productes

REDACCIÓ

Si hi ha res que faci conegut Agramunt és el torró i la xocolata a la pedra. Per això no és estrany que de fa trenta-un any s'hi celebri una fira dedicada a aquests dos aliments. La Fira del Torró i la Xocolata a la Pedra es farà aquest cap de setmana, amb la intenció de reivindicar l'ús culinari 'no estacional' d'aquests dos productes.

Enguany Marc Ribas i Jordi Cruz seran dos dels cuiners que passaran per la fira

a presentar sengles novetats culinàries elaborades amb xocolata a la pedra i torró. La fira permet de descobrir com elaboraven aquest torró els avantpassats i alhora conèixer les novetats més agosarades.

Hi haurà un total de 75 expositors, 115 parades al carrer i 12 furgoteques. També, més d'una trentena de degustacions, tallers i ponències sobre el torró, la xocolata a la pedra i més productes de proximitat. Enguany, els tiquets per a accedir a les degustacions es podran adquirir per internet.

També s'hi farà música en directe. Serà a l'espai 'Les foodgonetes', on hi haurà les 12 furgoteques. Hi actuaran deu grups de música, entre els quals dissabte a la nit el Petit de Ca l'Eril. Diumenge a la tarda també hi haurà el concert de cloenda del Festival Musiquem Lleida 2019 a càrrec de la Coral Shalom.

La fira es fa enmig de la cinquena Ruta Gastronòmica del Torró i la Xocolata a la Pedra. Entre l'1 i el 31 d'octubre, un total de tretze restaurants de la demarcació oferiran un plat especial amb motiu de la fira, elaborat amb aquests dos productes.

El vespre serà un dels moments més especials: es farà un dels concerts del cicle 'Música sota les estrelles' al planetari Ull del Montsec. vw

CIÈNCIA, CULTURA | HUMOR AL FESTIVAL D'ASTRONOMIA DEL MONTSEC

Astronomia Tot un seguit d'activitats al Centre d'Observació de l'Univers del Montsec per acostar la ciència a petits i grans

REDACCIÓ

Torna el Festival d'Astronomia del Montsec. Durant tres dies, el Centre d'Observació de l'Univers al Montsec acostarà la ciència a petits i grans. Per això s'oferiran un seguit d'activitats científiques, culturals i d'oci per a tota la família.

Entre les més destacades hi ha les visites al planetari. De divendres fins diumenge es faran sis sessions, pensades per a públics diferents.

Hi ha l'opció d'assistir a les visites nocturnes especials que es faran el divendres 11 a les 20.00 i a les 22.00, com també el dissabte 12 a les 20.00. Així mateix, n'hi ha de pensades per als més petits de la casa, que es faran en horari diürn, dissabte i diumenge a les 11.00; aquesta visita, a més, serà amenitzada per una rondallaire. Els adults també tindran l'opció d'observar el sol, a la sessió al planetari el divendres 11 a les 18.00.

Dissabte a la tarda hi haurà activitats familiars sobre ciència. Per exemple, un taller d'artefactes interactius i una sessió d'experiments científics amb Dani

Jiménez, el presentador del programa 'Dinàmiks', de TV3. També hi ha un berenar solidari, un concert amb música interstel·lar i monòlegs científics en clau d'humor.

El vespre serà un dels moments més especials: es farà un dels concerts del cicle 'Música sota les estrelles' al planetari Ull del Montsec, que dura fins al novembre. El concert de dissabte es titula 'Temps de Pedroló' i anirà a càrrec de Patrícia McGill i Javier Juanco Quartet.

Diumenge hi haurà la gimcana astronòmica 'Els enigmes de les estrelles'.

La Setmana s'endinsa en la figura de l'arquitecte Antoni Gaudí i proposa de conèixer-ne els treballs vinculats al món dels oficis artesanals. ACN

GAUDÍ, FIGURA CENTRAL DE LA SETMANA D'ARTESANIA DE CATALUNYA

Artesania Amb el lema 'artesanía divina', enguany es farà la Setmana més internacional

REDACCIÓ

Dilluns va començar la vuitena Setmana d'Artesania de Catalunya, que durarà fins diumenge, dia 13, i serà la més internacional de les que s'han organitzat fins ara. És impulsada per Artesania Catalunya del Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya (CCAM) –que depèn de la Generalitat– i es fa a diversos espais de Barcelona i de tot Catalunya. El lema d'enguany és 'artesanía divina'.

La Setmana s'endinsa en la figura de l'arquitecte Antoni Gaudí i proposa de conèixer-ne els treballs vinculats al

món dels oficis artesanals. Fill de pare artesà calderer, Gaudí estudiava minuciosament totes les seves creacions, i integrava en els seus edificis ceràmica, vidrieria, forja... Per a veure-ho més a fons s'han programat quatre vistes gratuïtes a la Sagrada Família, la Casa Vicens, el Palau Güell i l'antiga fàbrica de ceràmica la Rajoleta.

Artesania Catalunya també organitza la primera Mostra Internacional d'Audiovisuals d'Artesania que projectarà al Macba una selecció de dotze peces nacionals i internacionals, dues de les quals inèdites. Els organitzadors ho expliquen així: 'Aquesta iniciativa vol potenciar sinergies entre el sector arte-

sanal i audiovisual per generar productes de qualitat basats en processos creatius artesanals i on el protagonista és l'artesà i la seva obra.'

A més, Artesania Catalunya mostrarà les tendències més innovadores i creatives en joia contemporània, amb tres exposicions que formen part alhora del programa d'activitats paral·leles del certamen internacional Joia Barcelona Art Jewellery & Objects. Enguany, a més, el programa inclou demostracions d'oficis i una jornada dedicada al públic més familiar. A tot el Principat, es faran més de cent activitats, entre exposicions, tallers formatius i divulgatius i rutes.

El maridatge entre art i vi és el protagonista de la quarta nit de l'art, la TastArt. AP

TASTART 2019: LA NIT DEL VI I L'ART DE PORRERES

Nit de l'Art Dissabte, 12 d'octubre, el municipi s'omplirà d'art de set del vespre a dotze de la nit

REDACCIÓ

El maridatge entre art i vi és el protagonista de la quarta nit de l'art, la TastArt, que es farà dissabte a Porreres. De les set del vespre fins a la mitjanit, la vila bategarà al ritme de desenes d'artistes i amb l'acompanyament dels vins mallorquins de set cellers locals. S'hi podran veure un reguitzell de disciplines artístiques, que passen per l'escultura, la pintura, l'art urbà, el còmic, el gravat, la fotografia, les instal·lacions artístiques, el videoart i la videoperformance.

Els espais on hi haurà activitat artística són el museu, l'església de l'Hos-

pitalet, la Caixa, el col·legi Verge de Montision, la casa de la Vila, la plaça de la Vila, l'hostal s'Herència, can Feliu, l'Auditori, cas Pastoret i el parc de n'Herveta, on es podran veure obres d'artistes de disciplines ben diverses, entre les quals la fotografia, la pintura, l'escultura i el videoart. Hi participen els cellers Blanca Terra, Amadib, son Artigues, can Feliu, Celler 3.10, Mesquida Mora i es Gallicant.

La nit de l'art de Porreres vol diferenciar-se de la resta de nits de l'art de Mallorca amb el tret distintiu de vinícola. Connectar l'art en les seves múltiples manifestacions i el món que envolta el vi és la marca de la casa que l'Ajuntament de Porreres ha volgut fer valdre per fer del TastArt una nit encara més especial.

‘Paradise Hills’ tracta sobre la pressió dels joves per a assolir una certa perfecció. ACN

EL FILM FEMINISTA ‘PARADISE HILLS’ I EL NOU DE **WOODY ALLEN** ARRIBEN ALS CINEMES

El film *Paradise Hills*, de la directora basca Alice Waddington, tracta sobre la pressió dels joves per a assolir una certa perfecció en el cos i la bellesa. La cinta és coproduïda per la productora catalana Nostromo Pictures. Aquesta setmana també s'estrena *Dia de pluja a Nova York*, de Woody Allen, i el film gallec *O que arde*, subtítulat en català. I així mateix arriben a la gran pantalla les comèdies *Abuelos* i *Noche de bodas*.

Paradise Hills

Direcció: Alice Waddington. Intèrprets: Eiza González, Emma Roberts, Milla Jovovich, Danielle Macdonald, Awkwafina; Jeremy Irvine, Arnaud Valois, Hunter Tremayne. Gènere: Fantasia.

Una noia es desperta en una illa anomenada Paradise, on hi ha un centre de rehabilitació, un spa i un complex turístic que amaga una realitat sinistral.

Light Of My Life*La luz de mi vida*

Direcció: Casey Affleck. Intèrprets: Anna Pniowsky, Elisabeth Moss; Casey Affleck, Tom Bower, Hrothgar Mathews. Gènere: Drama.

Film postapocalíptic en un món en runes, on un pare i la seva filla malden per sobreviure.

O que arde

Direcció: Oliver Laxe. Intèrprets: Benedicta Sánchez, Elena Mar Fernández, Nuria Sotelo; Amador Arias, Ivan Yañez, Inazio Abrao. Gènere: Drama.

Fa un temps, l'Amador va cremar el bosc. Després de complir condemna, surt de la presó i torna a casa, amb la mare, a la mateixa terra on ha viscut sempre. Subtitulat en català.

Dia de pluja a Nova York*A Rainy Day in New York*

Direcció: Woody Allen. Intèrprets: Elle Fanning, Selena Gomez, Jude Law; Timothée Chalamet, Diego Luna, Liev Schreiber. Gènere: Comèdia.

Una jove parella aterra a Nova York per un cap de setmana i viuen tot d'aventures que els confronten en la seva relació. En català.

Aquest llibre i els autors com ell són necessaris, encara més en un temps dominat per la confusió i la crisi de la premsa

Bernat Ruiz Domènech

'L'EXPLOSIÓ DE CAPITÀ ARENAS', PERIODISME D'INVESTIGACIÓ DE SANTIAGO VILANOVA

La trama del gas natural a la Barcelona preolímpica · Amb aquest volum, la petita editorial Apostroph obre la col·lecció d'assaig

COBERTA DEL LLIBRE 'L'EXPLOSIÓ DE CAPITÀ ARENAS', DE SANTIAGO VILANOVA, EDITAT PER APOSTROPH

REDACCIÓ

L'explosió de Capità Arenas. La trama del gas natural a la Barcelona preolímpica és un treball d'investigació periodística de Santiago Vilanova, en què ofereix un document insòlit sobre la quantitat d'explosions i morts que va causar el pas del gas ciutat al gas natural a Barcelona, sense que l'empresa energètica n'assumís cap conseqüència judicial, davant la frustració de les famílies afectades. El llibre també és un document inèdit de la manera com els mitjans de comunicació, controlats pels oligopolis energètics, i les connivències polítiques amb la justícia poden silenciar la llibertat d'expressió i manipular-la.

Aquest llibre inaugura la col·lecció d'assaig de l'editorial Apostroph, que s'ha creat enguany. Arribarà la setmana entrant a les llibreries. **Podeu llegir-ne el primer capítol.**

Explica l'editor d'Apostroph, Bernat Ruiz Domènech:

«Deu fer cosa d'un any, en Santiago Vilanova em va proposar de publicar *L'explosió de Capità Arenas*. El tema em va semblar interessant però allunyat de l'actualitat i de poca importància en comparació amb els convulsos anys setanta al nostre país. M'equivocava. Quan vaig tenir prou temps per a llegir-lo amb calma, no tan sols vaig veure que era de total actualitat –malgrat els gairebé cinquanta anys transcorreguts–, també vaig poder gaudir de la depurada prosa i el ritme vivaç de l'estil d'en Santiago, un periodista de primera que, amb aquest i altres llibres, demostra que és una de les millors veus del país. Tot i haver publicat més de divuit llibres, en Santiago mai no ha format part de les veus habituals als mitjans de comunicació; un dels motius també queda clar a *L'explosió de Capità Arenas*: és insubornable, no és acomodatic i diu el que ha de dir. Per això aquest llibre i els autors com ell són tan necessaris, encara més en un temps dominat per la confusió i la crisi de la premsa.»

QUICHE DE CARABASSA, ROQUEFORT I CODONYAT

Un joc gustatiu de doç i salat, ideal per a vegetarians

Ingredients

- Un paquet de pasta brisa
- mitja carabassa cacauet
- 150 g de formatge roquefort (o d'un altre formatge blau)
- 60 g de codonyat
- 3 ous
- 250 g de crema de llet
- oli, sal i pebre
- un grapat de pipes de girasol

NEUS CUSCÓ

Pelem i tallem la carabassa a daus. La posem en una safata al forn amb oli, sal i pebre, fins que sigui cuita.

Mentrestant, posem la pasta brisa en un motlle rodó.

Passem per la batedora la carabassa, el formatge, els ous batuts, la sal, el pebre i la crema de llet.

Posem aquest farcit dins del motlle i per sobre hi col·loquem trossets de codonyat i pipes de girasol.

Ho enforem a 200°, uns 20 minuts, fins que la quiche sigui cuita.

La policia espanyola i la Guàrdia Civil es despleguen en les infraestructures estratègiques de Catalunya

Un centenar de batlles de Catalunya Nord signen un manifest en què qüestionen la independència judicial espanyola

'La força de la gent', el nou himne del Tsunami Democràtic

El primer ministre d'Etiòpia, Abiy Ahmed, premi Nobel de la pau

L'exhumació de Franco es farà abans de començar la campanya electoral del 10-N